Europos LIETUVIS

Nr. 49(640). 1960. XII. 13 — Londonas, 1960 metų, gruodžio mėn., 13 d. — XIV metai

JIE - DIDIEJI KOLONIZATORIAI

PRANCŪZIJOS SPAUDA APIE MUS

Ta spauda dažnai iškelia Lietuvos ir lietuviškų klausimų. Suminime keletą būdingesnių tų pasisakymų.

TRIBUNE DE LAUSANNE :

4.9 „Les evenements internationaux, le colonialisme des autres", Rene Bovey. Straipsny įrodoma, kad rusai yra didžiausi kolonizatoriai. Pirmiausias įrodymas yra Pabaltijo valstybių, Estijos, Lietuvos ir Latvijos, išnykimas iš Europos žemėlapio. Rusija jas okupavo, visai neatsižvelgdama į tų tautų valią. Be to, ji deportavo ir išžudė jų gyventojus. Tai yra kolonializmas pačios biauriausios formos.

RIVAROL :

16.9 „Ou l' on reparle des tireurs des toits d' aout 44", Pierre Dominique. Recenzijoje apie maršalo Juin atsiminimus minimi Pabaltijo kraštai: „Stalinas suprato, kad jis tuo laiku negalėjo visko praryti ir kad Lenkijos, Pabaltijo kraštų, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Jugoslavijos ir Albanijos tuo tarpu užteko. Be to, ten buvo anglo-saksų ir prancūzų kariuomenė".

C' EST-A-DIRE :

Septembre 1960. „Waterloo Diplomatique", Pierre Fontaine. Straipsnyje apie kolonizaciją pažymi, kad SSSR nuo 1940 metų padidėjo, prisijungdama Lietuvą, Latviją, Estiją, Lenkiją, Besarabiją, Bukoviną, šiaurės Suomiją, Rutseniją ir Sachaliną su maždaug 24 milijonais gyventojų. Prie šių aneksuotų teritorijų reikia priskaityti kolonijas arba satelitus: Albaniją, Bulgariją, Rumuniją, Rytų Vokietiją; viso 87 milijonai gyventojų. Viso SSSR blokas sudaro 320 mil. gyventojų.

L' AVENIR MALGACHE :

Tananarive, 19.8. „La revue de la presse malgache Sariaka". Į Madagaskaro nepriklausomybės šventę buvo atvykusi rusų delegacija iš 15 žmonių, nepranešdama iš anksto narių skaičiaus. Malgašai jiems davė keturis automobilius, kaip gausiai delegacijai, bet rusai, nenorėdami būti „suspausti", pareikalavo penkto. Jiems buvo paaiškinta, kad nė viena delegacija negavo daugiau, tada rusai koliojo ir grasino organizatoriams antausiais. Organizatoriai, nenorėdami istorijų, skubiai pasamdė rusams taksį. Štai kaip komunistai elgiasi su juodukais, tai yra tik vienas pavyzdys. Dėmesio Malgašai, kad nereikėtų vėliau gailėtis. Tas pats Sariaka įsivaizduoja šitokį pasikalbėjimą „Rusų delegacija Nepriklausomybės šventėje": — Ar persekiojami žurnalistai Rusijoje? — Niet. — Ar yra Rusijoje kolonialistų? — Niet. —Ar rusų vyriausybė daro įtakos į rinkimus? — Niet. — Ar amerikonai pirmieji nuvyks į mėnulį? — Niet. — Aš šokamas ča-ča-ča Rusijoje? — Niet. — Ar geriama degtinė Rusijoje? — Niet. — Ar yra politinų tremtinių Rusijoje? — Niet. Ir mūsų komunistai pradėjo iš džiaugsmo ploti rusų delegacijai. Vienas įsidrąsinęs klausia: — Ar aš negalėčiau vizituoti jūsų gražiojo lėktuvo, kuriuo atskridote? — Niet. Niet. Niet. Bet nė vienas tų žurnalistų neišdrįso paklausti rusų delegacijos, ar Rusija nemano įmituoti Prancūzijos (kuri suteikė nepriklausomybę visoms savo buvusioms kolonijoms) ir grąžinti laisvę Estijai, Latvijai, Lietuvai, Ukrainai, Armenijai, Azarbeidžanui, Sibirui, Kazakstanui, Uzbekistanui, Turkestanui, Adžikistanui, Kirgizijai, Kamčatkai ir Sachalinui. O kiek aš dar praleidžiu. „Geležinė uždanga greit nepasikels, nes orientalinis priežodis sako: puodas, kuris turi skylių, vadinasi durslinkas. MPIASABE. P.S. Patyrėme, kad keliems išrinktiems asmenims buvo leista vizituoti rusų lėktuvą.

LE COURRIER DE SAONE ET LOIRE :

Chalon sur Saone, 4.9. „Sans commentaire... Le Colonialisme sovietique": „Vienintelė išeitis Alžyro klausimu yra dekolonizacija", paskelbė Burgiba. Vakarų pasaulyje dekolonizacija eina pagreitintu tempu, tačiau nei SSSR, nei Kinija nenumato duoti laisvės savo kolonijoms. Sovietų kolonijas visų pirma sudaro carų imperijos palikimas. 1916 m. Leninas savo brošiūroje „Imperializmas aukščiausia kapitalizmo stadija" rašė, kad rusų kolonialinė imperija yra trečia pasaulyje gyventojų atžvilgiu ir antra ploto atžvilgiu. Visos tos rusų kolonijos buvo konservuotos kaip Sovietų Sąjungos kolonijos. Nė vienu metu SSSR nedavė nė jokio mažiausio akstino dekolonizacijai nei teritorijų, nei tautų, kurias sudaro Azarbeidžanas, Gruzija, Armenija, Turkestanas, Uzbekistanas, Tadžikistanas, Kazachstanas, Kirgizija. Prie to pridėtinos kolonijos, tiesiogiai įtrauktos į SSSR, kurių svarbiausios — Tartarija, Baškirija, Dagestanas, Udmurtija, Čuvašija, Jakutija. Iš caristinės Rusijos paveldėtos kolonijos sudaro 8 milijonus kv. km su 45-50 mil. gyventojų. Prie to pavydulingai saugomo palikimo reikia pridėti sovietų užkariavimus: Mongolija, rytų Suomija, Latvija, Lietuva, Estija, Moldavija, vakarų Ukraina, vakarų Baltoji Rutenija — viso 20 mil. gyventojų. Be to, naujausius kolonijinius užkariavimus nuo 1945 m.: Lenkija, Rytų Vokietija, Čekoslovakija, Centr. Vokietija, Rytų Prūsija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Albanija, Transkarpatija, Karažutas (pietų Sachalinas), Kurilų salos — viso 99 mil. gyventojų. Visumoje sovietų kolonijos sudaro daugiau kaip 11 mil. kv. km su 167 mil. gyventojų. Prie to pridėtinos kinų kolonijos: kiniečiai komunistai pasilaikė senosios Kinijos imperijos kolonijas ir dominuoja apie 50 svetimų tautų (35 mil. gyv.) ir dar naujai užvaldė Korėją, Vietnamą, Tibetą ir Indijos pasienio regijonus. Šiuo metu SSSR priklauso 60 proc. pasaulio kolonijų ir proporcija siekia 72 proc., jei priskaityti Kinijos kolonijas.

L' ECHO D'ORAN :

22.9. „Aider le bonsens", Pierre Lafont. Rašydamas apie dabartinę J. Tautų sesiją N. Yorke, sako, kad daugiausia pasauly ginkluotas kraštas SSSR veda kryžiaus karą dėl nusiginklavimo ir blaško po pasaulį taikos žodį. Pasaulyje beliko tik vienas kolonistinis režimas, ir tai yra komunistinis režimas, kuris per jėgą savo orbitoje laiko milijonus žmonių. Bet tie žmonės, lenkai, čekai, baltai, vengrai, rumunai, tėra tik balti žmonės — tai yra neverti „neutralistų" pasigailėjimo. Garsioji pasaulio sąžinė dėl to nesijaudina, ir SSSR visur vaidina išlaisvintojo figūrą. Kai sekmadienį (posėdy dėl Kongo) amerikonai atsisakė savo apatijos ir puolė rusus, visi nustebę pamatė, kad Afro-aziatinis blokas pasmerkė rusų tezes. Reikia ne tik gintis, bet ir atakuoti silpnas vietas. Vakarai, jei bus vieningi, puikiausiai laimės šaltąjį karą. Reikia demistifikuoti komunizmą, parodyti, kad jis yra didžiausias laisvės ir taikos priešas. Čia sveikas protas turėtų laimėti, bet jam reikėtų padėti, pagal arabų priežodį: „Pirmą pririšk savo arklį, o tik paskui pavesk jį Dievo globai".

ĮRODINĖJA RUBLIO GERUMĄ

Rublio „gerumo" klausimas ryšium su vykdoma pinigų reforma Lietuvoje pasidarė labai opus reikalas. Įvairūs pareigūnai pabrėžtu uolumu stengiasi įrodyti, kad rublis dabar geresnis, tvirtesnis, kad rublis dabar pats patikimiausias pinigas pasauly ir kad, jei koks pinigas pasitikėjimo nebenusipelno, tai ne koks kitas, o tik Amerikos doleris...

Valstybinio banko pareigūnai Lietuvos gyventojus stengiasi įtikinti, kad rublio net ir „aukso turinys" yra padidintas ir kad rublis esąs vienintelis pasaulyje, kurio aukso turinys pakilęs. Tik aritmetikos šiek tiek mokantieji niekaip negali to padidėjimo išskaičiuoti. Ligšiolinis rublis oficialiai skaitėsi atstojąs 0,222168 gramo aukso. Dabar yra skelbiama, kad rublis dešimteriopai padidinamas: naujas rublis vienas atstos ligšiolinių rublių dešimtį. Tai ir aukso atitikmuo turėtų būti bent dešimtį kartų didesnis, negu buvo seno rublio, būtent 2,22168 gramo. Bet iš tikrųjų skelbiama, kad naujasis rublis atitiks tik 0,987412 aukso. O tai yra ne dešimt senųjų rublių, o tik puspenkto. Kitaip sakant, naujas oficialus aukso atitikmuo rubliuose nesiekia nė pusės to atitikmens, kuris oficialiai buvo skelbiamas ligi šiol. Tiesa, praktinės reikšmės tai nė neturi, kadangi popierinio rublio lyginimas su auksu, kaip buvo, taip ir liko tik žodžiai, Maskvos bankas sutinka tik pirkti auksą popieriniais rubliais, duodamas vieną rublį už beveik gramą aukso, bet neparduoda. O kai neparduoda, tai tas reiškia, kad rublis faktiškai nėra vertas tiek, kiek sakoma.

Kaip užsieniuose, taip ir Lietuvoje, žmonės rublį vertina pagal tai, ką už jį galima pirkti. Be to, visi žino, kad pinigo patikimumas tarptautinėje rinkoje daugiausia pareina nuo to, ar tą pinigą galima laisvai keisti į kitas vertybes. Kol sovietinis bankas neparduoda aukso nei kitos valiutos už rublius ir kol tebėra suvaržytas rublio išvežimas bei įvežimas, tol veltui įrodinėjimai, kad rublis stipriausia pasaulyje valiuta. Nors apie dolerį sovietiniai finansininkai ir kalba, kad jis „dreba" (ir tai iš dalies tiesa), vis tiek Lietuvoj dar niekas nenorės keisti dolerio net ir į „tvirtųjų" 90 kapeikų, o nesunkiai galės gauti net kelis naujuosius rublius už vieną „drebantį" dolerį. (LNA)

AUSTRALŲ POLITIKAS SIŪLO PRIPAŽINTI PAVERGTŲJŲ TAUTŲ EGZILINES VYRIAUSYBES

Melbourne, Australijoje, įvykusiame pabaltiečių ir kitų pavergtųjų tautų mitinge Dem. Darbo Partijos senatorius Mc Manus pabrėžė, jog chruščiovinė koegzistencija ne sulaikys pasaulio nuo karo, o ekonominių reikalų svarstymu taip pat negalima pavergtųjų tautų klausimo sutvarkyti. Komunistai stengiasi įtikinėti pavergtųjų kraštų gyventojus, kad Vakarai paverg tąsias tautas jau yra užmiršę. Geriausias atsakymas, anot senatoriaus Mc Manus, būtų:

„Pripažinti komunistų pavergtųjų kraštų egzilines vyriausybes ir iš viso pereiti į ofenzyvinę politiką".

Senatoriaus siūlymas buvo sutiktas dideliu mitingo 3.000 dalyvių pritarimu. Pritarė senatoriaus kalbai vėliau ir Australijos ministeris pirmininkas R.G. Menzies:

„Nereikėtų politikoje su Rytais trauktis iki tol, kad tarp Sovietų Rusijos ir Australijos nebeliktų laisvos šalies".

Įdomu ir tai, kad pats ministeris pirmininkas pritariamai plojo, kai mitinge buvo priimta rezoliucija, kurioje australų vyriausybė prašoma tęsti savo pastangas pavergtųjų tautų laisvės kryptimi.

„Eltos Informacijų" Australijos korespondentas dar praneša, kad krašte esą tokių politinių srovių, kurios komunistinio pavojaus dar nesupranta ir lengvai pasiduoda komunistinei propagandai, kuri ir Australijoje yra veikli. Kitais metais bus Australijos parlamento rinkimai. Bus įdomu stebėti, į kurią pusę kryps gyventojų daugumos simpatijos. Gretimoje N. Zelandijoje neseniai įvykusius parl. rinkimus kairieji pralaimėjo, o komunistai negavo nė vieno atstovo.

MIN. J. DIEFENBAKERIO ATSAKYMAS

Jau esame rašę, kad Manchesterio lietuvių organizacijos pareiškė Kanados ministeriui pirmininkui J. Diefenbakeriui padėką už jo kalbą J. Tautose. Kaip padėkos ženklą pridėjo K. Steponavičiaus, šių dalykų meistro, išdailintą medinę lėkštę su gražiu Vytim.

Ministeris atsakė jiems, ir čia spausdinama to jo laiško fotografiją.

Ottawa,
November 17th,
1960.

Dear Sir,

My warmest thanks are extended to you and the members of the Manchester Lithuanian Community for your kind message concerning my address at the United Nations, and the gift you have sent to me.

I am deeply touched and most appreciative of your thoughtfulness.

Again my thanks, and with best wishes to you all,

I am,

Yours sincerely,

Lietuviškai būtų:

„Brangus Pone,

Mano nuoširdžiausia padėka jums ir Manchesterio Lietuvių Bendruomenei už jūsų malonų pasisakymą ryšium su mano kalba Jungtinėse Tautose ir už man atsiųstą dovaną.

Esu giliai sujaudintas ir didžiai vertinu jūsų rūpestingumą.

Dar kartą ačiū ir geriausi mano linkėjimai jums visiems".

— Lagaillarde, vienas Alžyro sukilimo vadų, už užstatą paleistas iš kalėjimo, teismui prasidėjus pabėgo į Ispaniją (ten jau yra ir gen. Salan, ankstesnio sukilimo vienas vadų).

— Anglijos Bankas numušė procentą iki 5 procentų (nemanoma, kad tai turėtų kokios nors įtakos statybų bendrovių paskolų procentui).

RUVELIS „GARSINA" LIETUVĄ

VILKAVIŠKIO ŠERIŲ PIRKLIŲ ŠEIMA „GARSINA" LIETUVIŲ VARDĄ

Suėmus Dr. Robertą Sobleną, jau anksčiau išaiškinto maskvinių šnipų tinklo liekaną, spaudoje vėl tapo plačiai paminėtas Lietuvos ir lietuvių vardas. Mat, Dr. Robert Soblen, anksčiau suimtojo ir septyneriems metams nuteistojo Jack Soble (tik Soble, ne Soblen) brolis, beesąs buvęs Ruvelis Leiba Sobolevičius, gimęs 1900 metais Vilkaviškyje, Lietuvoje.

Amerikiečiai laikraštininkai tokiais atvejais visada rūpestingai žymi minimųjų asmenų gimtines, arba ankstyvesniąją pilietybę. Tokiu būdu dabar suimtasis Dr. Soblen ir anksčiau nuteistasis Jack Soble (ir dar vienas jų bendrininkas) tapo pagarsinti, kaip gimę Lietuvoje, ar kai kur tiesiog „trys buvę lietuviai" (three former Lithuanians). Tautybė ta prasme, kaip ji suprantama vidurinėje ir rytinėje Europoje, tokiais atvejais, ypač kai tai liečia žydų tautybę, minėti vengiama.

Sobolevičiai tikrai vilkaviškiečiai, gimę Vilkaviškyje dar Rusijos caro valdymo laikais. (Kuo nors geru pasižymėjusius tuo metu Lietuvoje gimusius asmenis laikraštininkai greičiau pavadina „Rusijoje gimusiais"). Vilkaviškyje buvo dvi Sobolevičių šeimos, nuo rusų valdžios laikų ligi pat 1940 metų rusų bolševikų naujo įsibrovimo turėjusios ten šerių apdirbimo ir eksporto įmones. Vaikus leido į mokslus užsieniuose. Vienas iš jų, Ruvelis, tapo gydytoju ir praktikavo Kaune (Miškų g-vė 18).

Kaip jau anksčiau suimtasis brolis pasipasakojo, jaunieji Sobolevičiai (dabar ne be iš jaunųjų, nes anksčiau suimtasis yra 56 metų, o dabar suimtasis 60) jau Lietuvos nepriklausomybės laikais, maždaug nuo 1930 metų, dažnai važinėdami iš Lietuvos į užsienius, darbavosi Berijos vadovaujamai įstaigai (GPU-NKVD). Darbuotasi, matyt, buvo uoliai, nes 1941 metais, kai Sobolevičiai suuodė Hitlerio pavojų, gavo iš Berijos gana nepaprastą privilegiją: visa Sobolevičių giminė, penkiolika asmenų, gavo leidimą išvykti Amerikon per Vladivostoką, Šanchajų ir Tokio... Net daugeliui tikrų Amerikos piliečių iš Lietuvos tada nepavyko išvažiuoti, o Sobolevičiams visi keliai buvo atviri, ir jie 1941 metais, dar prieš Amerikai įstojant į karą, per San Francisco uostą suplaukė Amerikon (JAV ir Kanadon). Už tą privilegiją mažiausia du iš tos šeimos pasižadėjo Amerikoj darbuotis Berijos įstaigai, ir darbavosi gana ilgai. Anksčiau suimtasis kurį laiką viešai vertėsi tuo pačiu amatu, kaip ir Vilkavišky, šerių prekyba. Dabar suimtasis įsitaisė psichiatrinėje ligoninėje.

Keistoka istorija skelbiama apie dabar suimtojo Sobolevičiaus žmoną. Skelbiama, kad jo žmona, irgi psichiatrė, dirbanti toje pačioje ligoninėje, esanti Dina, o jos tėvų pavardė Volberg. Buvęs Ruvelis Sobolevičius, dabar Robert Soblen, ją vedęs New Yorke, 1947 metais. Bet Kaune irgi buvo Dina Sobolevičienė, filosofijos (psichologijos?) daktarė, ir ji gyveno tame pačiame bute (Miškų g. 18), kaip ir Ruvelis Sobolevičius. Kaune gyveno taip pat ir Nochemas Volbergas (Lukšio 18), gal būt, Dinos Sobolevičienės tėvas. Ar tai atsitiktinumas, kad Sobolevičius rado New Yorke kitą Diną Volberg, irgi psichologijos daktarę, ar jis kažkuriais sumetimais suvaidino antras vestuves su savo kauniške žmona, su kuria gal ne kartu atvyko į Ameriką? Gal dar paaiškės ir jos vaidmuo šnipų tinkle arba šalia to tinklo. Kiekvienu atveju visa „garbė" už tų vilkaviškėnų bei kauniečių veiklą labai mielai atiduodama lietuviams...

(LNA)

VĖL GARBINA PUTNĄ IR UBOREVIČIŲ

Buvęs likviduojamos Lietuvos kariuomenės politrukas, dabar ats. generolas majoras J. Macijauskas, rašydamas pirmųjų revoliucinio karo metų prisiminimus, entuziastingai aprašinėja anais laikais raudonojoj armijoj pasižymėjusius kelis lietuvius. Pirmoje vietoje ypač didžiuojasi generolų V. Putnos ir J. Uborevičiaus didvyriškumu. Bet, kai apie kitus pamini, kada jie mirė ar žuvo kovose, apie Putnos ir Uborevičiaus likimą Macijauskas neužsimena. Mat, jie savo laiku buvo sušaudyti, kaip kontrevoliucionieriai. (LNA)

PROF. STP. KAIRYS

Žiniomis iš New Yorko, prof. Stp. Kairiui operacija buvo padaryta gruodžio 2 d. Operaciją, kuri laikoma pavykusia, padarė Dr. V. Paprockas.

Gruodžio 4 dieną ligonis jautėsi patenkinamai, skausmų bei pakilusios temperatūros neturėjo. Jeigu viskas normaliai vystysis, tai už savaitės ligonis galės palikti ligoninę, bet turės dar kurį laiką būti slaugomas.

Septynios DIENOS

GRASINIMAS NUKAPOTI GALVAS

Kongo Oriental provincijos apygardos komisionierius pagrasino suimti visus belgus ir nukapoti jiems galvas, jei nebus tuojau paleistas Lumumba, savo metu ėjęs ministerio pirmininko pareigas. Toj provincijoj yra daugiausia jo šalininkų.

Belgai pradėjo veržtis į J. Tautų dalinių saugomą mokyklą, ieškodami prieglobsčio. Stanleyvilleje, kurioje grasinama, yra apie 1000 belgų.

BĖGA NUO PILIETINIO KARO

Laos ministeris pirmininkas Phouma su šeima ir 6 ministeriais atskrido lėktuvu į Cambodiją, bėgdamas nuo kovų, kurios vyksta tarp vyriausybės karinių dalinių ir prokomunistinių Lao dalinių.

Laukiama daugiau pabėgėlių.

VISI NEPATENKINTI

Rodezijos ir Nyasalando federacijos reikalu Londone vyksta pasitarimai, kuriuose negrams atstovauja jų partijų vadai, o baltiesiems tuos kraštus valdantieji gubernatoriai.

Afrikiečių atstovai jau buvo išėję iš pasitarimų, nes abi pusės nepasitiki vieni kitais.

MILIJONAS DĖL NAGŲ IR SNUKIO

D. Britanijos vyriausybei dabar plintanti nagų ir snukio liga kainuosianti milijoną svarų kompensacijomis.

Dėl ligos ligi šiol jau paskersta 16.100 galvijų, 19.600 avių, 6.500 kiaulių ir 22 ožkos.

DEMONSTRACIJOS PRIEŠ DEMONSTRACIJAS

Prancūzijos prez. gen. de Gaulle lanko Alžyrą. Ten gyvenantieji europiečiai nepatenkinti jo politika Alžyro klausimu, pradėjo ruošti demonstracijas ir net barikadas, kurias griauna policija ir kariai. Šimtai demonstrantų areštuota.

Pagaliau prieš europiečius išėjo demonstruoti muzulmonai, lojalūs prezidentui.

ATIDĖTAS CENTRO KOMITETO POSĖDIS

Sovietų komunistų partijos centro komiteto posėdis, turėjęs įvykti gruodžio mėn., nukeltas į sausį, ir diena dar neskelbiama. Pirmas dar toks atsitikimas.

Centro komitetą su visais sričių partijos vadovais sudaro apie 250 asmenų.

ADLAI STEVENSON Į J. TAUTAS

Nors buvo spėliojama, kad Adlai Stevensonas, dukart kandidatavęs į prezidentus, galįs būti paskirtas valstybės sekretorium (užsienių reikalų ministeris), bet prezidentu išrinktasis senatorius Kennedy jam pasiūlė Amerikos ambasadoriaus J. T. vietą.

Vieta būtų ministerio rango.

Stevensonas dar nėra atsakęs, ar jis priims tą vietą.

VENGRŲ BOLŠEVIKAI—PER MINKŠTI?

Kadaras savo aukščiausioje taryboje pareiškė, kad kinų delegacija kominterno pasitarimuose Maskvoje vengrų partiją apkaltino revizionizmu ir per švelniu elgesiu su savo priešais.

Maskvoje jo partijos linija buvusi apginta, dėl to ji nebūsianti keičiama.

Kadaras taip pat atsakė tiems dešiniesiems partiniams, kurie jį kaltino žiauriu elgesiu su „revizionistiniais išdavikais". Partija ir toliau priešus tvarkysianti geležine ranka, o atskirus asmenis humaniškai.

NEPARDUOTI ŽEMĖS SVETIMŠALIAMS

Šveicarijos parlamentas priėmė įstatymą, pagal kurį svetimšaliams nebus parduodama žemė, ypač jei ji perkama spekuliacijos reikalams ar netoli karinių įrengimų.

Praeitais metais Šveicarijoje svetimšaliai, daugiausia vokiečiai, pirko žemės už 4 mil. svarų.

ATITRAUKIA IŠ KONGO

J. Arabų Respublika ir Ceilonas atitraukia iš Kongo savo karinius dalinius, buvusius J. Tautų žinioje.

NAUJA TAUTOSAKA PAVERGTOJE LIETUVOJE

Dar apie formą bei turinį

Jau esu vieną kartą rašęs, kaip Sovietų S-goje įgyvendinamas lenininis principas: „kultūra — socialistinė savo turiniu ir nacionaline savo forma". Krymo —Totorijos, čečėnų — Ingušijos, Pavolgio vokiečių ATSR visiškas išnykimas, arti 10 proc. Pabaltijo gyventojų atsidūrimas įvairiuose Sibiro kraštuose, pradedant Kirgizija ir baigiant Kolyma, tai ir yra tas socialistinis turinys. Į tą įeina kolektyvizacija, arba, kitaip tariant, Hanibalo II žygis, ir visa eilė priemonių mums jau girdėtų, ir jas nėra ko minėti. Štai, kiek sunkiau paaiškinti „nacionalinę formą". Tai, tur būt, bus nemažas pluoštas lietuviškų svaičiojimų apie „šviesų komunizmo rytojų", taigi visi spausdinti ir nespausdinti, parašyti ir neparašyti lietuvių revoliucionierių kūriniai. Nežinau, formai ar turiniui skirtinas 1918 metais Kapsuko pasirašytasis popiergalis - dekretas „Apie žemę". Jam dabar daug dėmesio skiriama. Atseit, ko jūs norite? Juk jau nuo 18-jų metų žemė ne jūsų, o jūs vis dar gailitės. Kaip ten bebūtų, bet ir turinys ir forma po tam tikros reakcijos asimiliuojasi, ir gaunama nei šis, nei tas, na, kaip jau kartą minėjau, kažkas panašu į jovalą.

Kukurūzas vietoj dobilėlio

Kai nuo neatmenamų laikų bernelį simbolizavo dobilėlis, dabar tam reikalui tarnauja kukurūzas. Mergužėlių lelijėles ir rūteles pakeitė kitos taip pat „vertingesnės" kultūros, o kad neliktų tuščia vieta, „vieni šoms motinoms" išskyrė pašalpas: už pirmąjį vaiką mėnesiui po 50 rublių (atseit, kaip Lietuvoje dabar žmonės mėgsta išsireikšti, už vainikėlį), o toliau vis po 25 (remiantis tais pačiais šaltiniais — neva už drąsą). O vietoj rūtų darželio — įstatymas apie abortų nedraudžiamumą. Ginčykis susiriesdamas, o juk tai pats konkrečiausias kelias socialinėms negerovėms likviduoti...

Kodėl gerovę siūlo kitiems, o patys bėga į vargą?

Aš, antai, niekaip negalėjau suprasti būdamas Lietuvoje, kai ten atvažiavo apsilankyti gydytojas Kaškaitis. Taip žmogus viskuo džiaugėsi, toks patenkintas buvo! Štai, rodos, tik pasakyk, kad atgal Amerikon negrįšiu, ir tave tuojau paskirs kokios nors ligoninės vyr. gydytoju. Bet ne, pasižiūrėjo, kad Kauno klinikoj vaistų visokių esą, bet nepamiršo, kad tai Kaunas, o ne Jonava ar kitur, ir jau mosuoja Vilniaus perone skrybėlę. Taigi, pasirodo, suprato; ką jis ten veiks esant tokiems kvailiems įstatymams!

Arba štai Mildred Stensler, kurią laikraščiai po kelių dienų pasikrikštijo Milda Stensleriene, su įkvėpimu pareiškė Vilniaus aerouoste, kad atvyko pavaikščioti, anot jos, „tėviškės thakais". Taigi, rodos, tu vaikščiok, kiek tik tave kojos nešios. Bet ji pasirinko geriau po Ameriką važiuo ta važinėti, negu po Lietuvą pėsčia vaikščioti. Matyt, suvokė, kad ne kiekvieną dieną Vilkijos rajkomo sekretorius Bieliauskas po 15.000 rublių pravaišins, „Kelio į ko munizmą" kolchoze surengdamas amerikonams baliuką. Reikės dirbti už 600, o gal ir už penkis mėnesį, už kuriuos teišeina pora kuklučių suknelių.

Nekalbėsiu jau apie Mizarą, kurį Alytaus rajone begyvenantis brolis nevykėliu vadina. Paviešėti Lietuvoj ne savo kišenės sąskaita keturis mėnesius ir išvažiuoti su nemažu paviršiu nuo Venclovos, Uoginto, Paleckio, Petkevičiaus, aš manau, apsimokėjo. Tik ar patikėjo kas tuo, kad minėti ponai turi tokį kilnų misionierišką tikslą gyventi pusbadžiu ir pusnuogiu Amerikoj, tai tuo tarpu Lietuvoje gyvenimas „visapusiškai užtikrintas"? Juk toks gyvenimas tai asketizmas. Atsakymas slypi kitur. Sakoma, kad Cezaris galėjo tuo pat metu vie na skaityti, kita rašyti, trečia klausytis. Galimas dalykas. Mūsų laikais yra žmonių, sugebančių viena rašyti, kita daryti ir kaip kada geriau kalbėti.

Kur pranyksta „nacionalinė forma"

Grįžkime dar prie „socialistinio turinio". Kas paliko iš lietuviškų tradicijų? Koks likimas ištiko šv. Jono atlaidus, jo tradicijas Lietuvoje? Kas atsitiko su Sekminėmis? Į ką visa tai mėginama paversti? Kur gi pagaliau ta nacionalinė forma? Lietuvis ir Velykos — tai dvi neatskiriamai susijusios sąvokos. Tad apie kokį nacionališkumą, t.y. tautiškumą galima kalbėti po to, kai iš Velykų palieka tik senovės slavų žodžiai „velykij den" — didelė diena. Dėl turinio nesiginčysim, tai labai teisinga, bet forma, — atleiskite? gal tik dėl to, kad atskiros to „turinio" tezės išverstos į lietuvių kalbą, žinoma, su naujausiais rusicizmais. Tada reikėtų formaluoti taip: „vystykime socialistinę kultūrą nacionaliniame lukšte". Aišku, tą lukštą, kur bepradaužtum, smarvė ta pati.

Ką lietuviai persiima iš rusų?

Kai kada sakoma, kad ir liaudies kūryba, t.y. folkloras iš rusų tautos persiduoda kitoms. Mat, rusų tauta čia kapelmeisterio rolę vaidina. Gal būt. Nesiginčysiu. Kada ėjo karšti ginčai kolektyvizuojant žemę, kokio stambumo gyvuliai gali būti paliekami asmeninėje nuosavybėje, dažnai iš girsdavai niūniuojantį jaunuolį Uralo „častuškos" motyvą, o apsidairęs, ar nieks negirdi, jis ir žodžiais paryškindavo:

„Verkė ožka ir višta, į kolchozą įnešta.
Ką nori, tą daryk, į kolchozą nevaryk".

Ir jų šauksmą išgirdo: šios rūšies sutvėrimai priklauso pavieniams asmenims.

Girdėjau per kitus skundžiantis žydelį, kad Ameriką sumušti tai nieko nesą, bet vot trofėjas tempti iš šimto keturiasdešimto aukšto tai varginantis dalykas. Mat, pir mąjį atliks kiti, o pastarąjį reikės pačiam...

Arba vėl, tur būt, drovesnis Magnitogors ko šoferis jau nuo senų laikų skundėsi (apie tai, girdėjau, jau žino ir Vakaruose): Ameriką pavyti nieko nereiškia, turint omeny, kad mes basi, bet pralenkti bus ne patogu; juk reikės blykčiojantį užpakalį pa rodyti.

O štai gal vienintelį kartą turinys atitiko formą. Jaunimas, kai nėra „kas nereikia", užtraukia tikrai liaudies motyvais:

„Žveng žirgelis lankoj,
Juodberėlis lankoj,
Verkia mano mergužėlė
Kukurūzų vagoj..."

Tai štai, kai kada pasinaudojama ir rusų motyvais. Daugiau? Nesijaučia ko nors persiimta iš rusų. Nebent gimdytojos močiutės koneveikimais ir „sto gram", kuriuos, beje, Chruščiovas užpuolė visu atletiškumu, bet kol kas nesėkmingai.

Kazys Jurgaitis — (ELI)

LIETUVĖ DAILININKĖ MENO PARODOJE

Coventry ir Warwickshire dailininkų drja lapkričio 5 d. - gruodžio 3 d. buvo suruošusi metinę savo narių darbų parodą.

Joje savo darbą „Sutton Stop Bridge" buvo išstačiusi ir lietuvė dailininkė Genovaitė Grigaravičiūtė - Johnstone, tos draugijos narė.

KIPRUI PETRAUSKUI 75 METAI

(E) Įžymiam dainininkui Kiprui Petrauskui lapkričio 23 d. suėjo 75 metai.

Ne tik Lietuvoje gyveną tautiečiai, bet ir užsienio lietuviai sveikina jį šios sukakties proga.

Aukštųjų mokyklų rūmus stato — patys studentai

(E) Kaip sovietinis režimas išnaudoja Lietuvos jaunimo darbo jėgą, matyti iš tokio pavyzdžio. Vilniuje pastatyti ir perduoti naudojimui naujieji Valstybinio pedagoginio instituto rūmai. Tai esąs pats didžiausias iš visų pokario metais statytų Vilniuje pastatų. Pasirodo, kad nuo pat statybos pradžios tūkstančiai to instituto studentų turėjo dirbti prie statybų kaip paprasti pagelbininkai - darbininkai.

Žaliakalnyje, Kaune, Vydūno alėjoje, baigtas statyti bendrabutis. Politechnikos instituto studentams. Su esamais ir dar numatytais bendrabučiais institutas turės 6 bendrabučius. Ir šių bendrabučių statyboje dalyvavo ir dalyvauja patys studentai.

GAIVIOJI VERSMĖ

Gydytojas, istorikas ir evangelistas šv. Lukas, rašydamas apie laiką, vietos aplinkybes bei asmenis, savo preciziškumu kitus evangelistus pralenkia. Pavyzdžiui, ket virto adventinio sekmadienio evangelijoje skaitome: „Penkioliktais ciesoriaus Tiberijaus viešpatavimo metais, Pontijui Pilotui valdant Judėją, Erodui gi esant Galilėjos tetrarku..., po vyriausiais kunigais Annu ir Kaipu, Viešpaties žodis pasigirdo Zakarijo sūnui Jonui tyruose" (III, 1-2). Čia istoriškai -tapybiškai nurodo Palestinos valstybinę bei tikybinę santvarką tuo metu, kuomet šv. Jonas Krikštytojas išėjo skelbti atgailos. Istorinis evangelisto tikslumas šičia ypatingai buvo reikalingas, kad išryškėtų patriarcho Jokūbo pranašystės išsipildymas.

Nuo šv. Jono pasiuntinybės septyniolika šimtmečių atgal, kada patriarchas Jokūbas mirties patale laimino savo sūnus, atėjus Judo eilei, pranašavo: „Jude, tavo broliai šlovins tave; tavo ranka ant tavo priešų sprandų; tau nusilenks tavo tėvo sūnūs... Nebus atimta iš Judo valdovo lazdą, nei valdovavimas iš jo kilties, kol neateis Siųstinasis; o jo ilgėsis tautos" (Pradžios knyga, XLIX, 8; 10).

Apie dvidešimtšeštuosius krikščioniškosios eros metus, kuomet dieviškuoju pašaukimu Jonas Krikštytojas Jordano pakrantėse ragino tautiečius, kad per atgailą pasiruoštų Išganytojo pasirodymui, anoji Jokūbo pranašystė pildėsi. Judėją vietoj Judo giminės atžalos jau valdė pagonis romėnas. Atsiųstasis, bet į plačią viešumą dar neišėjęs, Išganytojas jau buvo savo mesijinės veiklos išvakarėse. Jo pirmtakūnas Jonas pranašo Izaijo žodžiais šaukė tautą taisytis: „Tyruose šaukiančio balsas! Taisykite Viešpaties kelią, darykite jo takus tiesius. Kiekvienas slėnys tebūnie užpiltas, o kiekvienas kalnas ir kalnelis sužemintas; kas kreiva, tebūnie tiesu; kur nelygu, tebūnie lygūs keliai. Taip kiekvienas kūnas išvys Dievo išganymą" (Luk. III, 4-6).

Paties Jono tolimesni žodžiai į tautiečius nebuvo švelnūs: „Angių veisle, kas jus pamokė bėgti nuo ateisiančios rūstybės? Duokite tat vertingų atgailos vaisių... Nes kirvis jau pridėtas prie medžio šaknies. Taigi, kiekvienas medis, kurs neduoda gero vaisiaus, bus iškirstas ir į ugnį įmestas" (Luk. III, 7-9).

Kasmet, Kūčioms artinantis, viso žemės rutulio ir katedrose ir bažnytėlėse skamba anas, šv. Jono Krikštytojo pakartotas, pranašo Izaijo raginimas: „Taisykite Viešpaties kelią..."

Kalėdiniais švytuliais, reklamomis tvskančios gatvės, margumynuose skęstančios eglutės, rinktinėmis gėrybėmis linkstantis stalas Atpirkėjui Kristui kelio dar neparengs. Reikės dar kolonų prieblandoje slypinčios klausyklos, reikės dar kukliai mirksinčios lemputės, kuri veda prie dieviškojo Stalo.

To neapleidus, ir gilioji kalėdinė prasmė pilniau atsiskleis, ir gaivesnė šventinio džiaugsmo versmė atsivers.

S. Matulis, MIC

PAMALDOS

COVENTRY — gruodžio 18 d., 12 val.

WOLVERHAMPTON—gruodžio 25 d., 11v.

STOKE-on-TRENT — gruodžio 26 d., 12 v.

POLITINĖS STIPENDIJOS LIETUVOS STUDENTAMS

34 Lietuvoje veikiančių aukštųjų mokyklų studentai gavo vadinamąsias vardines stipendijas, tai yra, Lenino, Stalino, Čaikovskio vardo, Dzeržinskio, Kalinino, Tolstojaus vardo stipendijas. Jos yra aukštesnės, negu paprastosios stipendijos. Pavyzdžiui, Lenino vardo stipendija yra 800 rublių per mėnesį, tai yra, kaip aukštesnio pareigūno alga. Tokias (Lenino vardo) stipendijas maskvinė aukštojo mokslo ministerija paskyrė net 26 studentams Lietuvoje, kaip labiausiai pasižymėjusiems ne tik moksle, bet ir ypač „visuomeniniam darbe", tai yra, pasirodę uolūs komjaunimo veikėjai ar kitos panašios veiklos organizatoriai. (LNA)

AMERIKOS PAMĖGDŽIOJIMAS

Lietuvoje, kaip ir Amerikoje, mokyklos pradėjo vilioti pas save mokinius, kurie pasižymi sporte. Palangos vidurinės mokyklos mokytojai viešai piktinasi, kad Vilniaus A. Vienuolio vardo vidurinė mokykla - internatas (buvusi Vytauto Didžiojo gimnazija) paviliojo iš Palangos vidurinės mokyklos 11-tosios klasės mokinę Albiną Petrutytę ir dešimtokus Dubrį ir Dirgėlaitę. Visi Palangoje pasižymėję kaip geri sportininkai. Kiti gabesni sportininkai irgi gavę pasiūlymų persikelti į Vilnių. Palangiškiai mokytojai priekaištauja Vilniaus mokyklos fizinio lavinimo mokytojui V. Beniušiui, kad jis neugdąs sportininkų pats, o norįs pasinaudoti kitų ugdymo vaisiais. Reikalauja ministerijos ir sporto organizacijų įsikišimo. (LNA)

Ateizmo propagavimas radijo pagalba

(E) Vilniaus radijas pastaruoju metu su stiprino savo ateistines transliacijas. Transliacijose moksleiviams atsakoma į tariamus moksleivių klausimus, pvz., ar sekmadieniais bažnyčiose skaitomos evangelijos turi kokį nors mokslinį pagrindą. Moksleiviams atsakoma, kad evangelijos esančios tik legendos, pasakos, padavimai.

AUKSINIS ŽIEDAS

J. ZALEPŪGA

2.

— Kartu! — rikteli kažkas iš kampo. Visas kambarys pagauna šį stebuklingą žodį, ir kelios dešimtys porų akių įsminga į pagyvenusius jaunuosius.

Nežinia, ar Marcelija moka tyčia nuraustis (o, gal būt, šis nuostabus moters drovumo požymis išlieka joje iki žilos senatvės), bet Marcelijos veidai iš tikrųjų kaista; ji rausta, lyg darželio aguona, pajutusi ant savęs tvirtas traktorininko Nocento rankas, ir glemba, kai jo šiurkštus, gyvenimą matęs ūsas brūkšteli per skruostą.

Svečiai tartum to ir belaukia: moterys kumščiais žadina snaudžiančius vyrus, varo juos namo. Šie krumplėtais pirštais graibosi po stalą neišgertų stiklinių, verčia jas, knapsėdami, moterų stumiami ir vėl prilaikomi, kukšena į duris. Niekas nebeieško kepurių: vienas užmiršęs, o kitas gal ir tyčia, bet visų galvomis pasirūpina pati Liepienė.

— Čia tavo, Anuprėl, su gumbeliu pakaušy, — tarška ji tarpdury, laikydama visą glėbį kepurių. — Šita Dionizo, atmenu dar nuo Peliksiuko krikštynų. Ta šit, saliet ros išėsta, tai Mataušo, ba jis salietrą iš kepurės beria. O toj žemuogių pritraiškyta — tai kerdžiaus.

Ir taip toliau, ir taip iki galo, kol išdalina visą glėbį: vienas pažįsta, kitas atspėja, ir nuostabiai dera kiekvienam paduotoji viršugalvio draugė.

Nebebus ryt progos, vyreliai, ateiti kepurių ir pasėdėti prie nuobaigų: Liepienė ir jos duktė ne tokios, kad nepramatytų rytdienos, kad jai iš anksto nepasiruoštų.

Liepienė išlydi paskutiniuosius svečius iki kiemo vartų. Ji girdi, kaip nueinančios moterys čiauška:

— Lipčikų uždavė, ne kaip kitaip, ir su suko vyrui galvą. Neveltui sako, kad Liepienė — burtininkė.

Jai pritaria, antra, trečia, ketvirta.

Liepienės šypsenoj švyti pergalė ir džiaugsmas. Nenorėdama trukdyti, ji aplenkia jaunuosius, sustojusius kieme, ir eina į kambarį bent kartą per visą vakarą sočiai pavalgyti: juk kai šeimininkas prie svečių valgo, tada svečiai kirste kerta.

Marcelija jau be baltojo veliumo. Ji stiepiasi ant pirštų galų, glaudžiasi prie Nocento ir godžiai žiūri į savo amžinojo draugo veidą.

Nocentas tylėdamas žvelgia kažkur pro šalį, lyg jo mintyse šmėžuotų aitrios girtų svečių pastabos.

— Nocentėli... Nociuk... — šnibžda Marcelija ir jaučia, kaip dreba apsvaigęs jos balsas. — Ėgi gal jau... einam?..

Sunkiai alsuodama, Marcelija vilioja jį į vidų.

Dideliais žingsniais seka paskui ją Nocentas.

O Rukšionių šunys, grįžtančių svečių pakelti, ilgai ir įkyriai staugia.

❋

Nocentas Astrauskas, Tirkliškių MTS traktorininkas, pakliuvo į Rukšionis pavasarį.

Brigadininkas pasiūlė jam apsigyventi pas Liepienę, kur maža žmonių ir daug laisvos vietos. Čia ir apsistojo Nocentas su visa savo viengungiška manta.

Vėl, kaip ir kituose kolūkiuose iki šiolei, jį supa keturios kambario sienos, šeimininkų lova ir svetimo kambario oras. Taip iki rudens. O pavasarį vėl nauja vieta, nepažįstami žmonės, kita lova. Tik ta pati, kaskart vis labiau slegianti vienatvė.

Bepigu jaunam: vietoves pamatai, su žmonėmis susipažįsti, laisvai, niekieno nevaržomas, paūžauji. Bet Nocentui šį pavasarį sukanka trisdešimt aštuoneri metai, ir tai verčia jį susimąstyti.

Nejaugi jam neteks pajusti tos didžiulės laimės, kuri skirta žmogui?!

O kas kliudo? Nocentas gyvena vienas. Tėvai pasimirė, palikdami jį mažą. Iki ber no dienų prasistumdė pas gimines ir svetimus piemenaudamas. Karo laikotarpį praleido Tarybinėj Armijoj. Grįžęs iš kariuomenės, stojo į traktorininkų kursus, ir štai jau visa eilė metų, kaip iš rankų nepaleidžia plieninio žirgo vairo.

Pavojingosios gyvenimo seklumos praplauktos. Ar ne laikas pasukti į viliojantį šeimyninį gyvenimo uostą?

Nocentas ryžtasi padaryti galą viengungiškam gyvenimui.

Nebe vieną kartą jis mato jauną šviesiaplaukę, ateinančią iš anapus kelio į Liepienės šulinį vandens. Įdegusios, nuogos blauzdos vikriai prabėga Nocento palange, ir kaskart ilgesniu žvilgsniu jis ją palydi. Parėjęs iš lauko, Nocentas tyčia sėdinėja palangėj ir laukia jos, kad galėtų iškelti iš gilaus šulinio sunkų kibirą. Ji šypsosi, žiūrėdama į Nocentą, dėkoja jam ir tyliai, lyg tas baltas padangių debesėlis, pranyksta anapus kelio. Ilgai po to kaso Nocentas pa kaušį ir pyksta ant savęs, kam nesuradęs poros meilių žodžių dailiai kaimynėlei.

Įsidrąsinęs keletą kartų užėjo į namus. Susipažino su gausia jos šeimyna, iš brolių nugirdo, kad ją vadina Emiliute.

Būtų savas kampas — Nocentas ir savaitės nelauktų: siųstų piršlius, suktų savąjį lizdą. Bet kol dar neparinkta lizdui vieta, tenka bent laikinai suglausti svajonių sparnus: negi bruksis ten, kur ir be jo aštuoni žmonės.

Toks jau Nocento, susitupėjusio viengungio, amžius: praktiškas, atsargus, apsvarstantis.

Taip mąsto Nocentas kiekvieną vakarą, gulėdamas kietame, sujauktame viengungiškame migyje, ir nejaučia, kaip gudriai senas voras jam tinklą audžia.

Nuo pat pirmos į Rukšionis atsikraustymo dienos Nocentas nekreipė didelio dėmesio į Liepienės dukterį Marceliją. Nepatiko ji jam iš pirmo žvilgsnio visa savo išvaizda. Tik reikalui esant persimesdavo vienu kitu žodžiu. Niekada atidžiau nepažvelgė į jį ir Marcelija, kuriai šį pavasarį gegutė užkukavo jau keturiasdešimt ketvirtą kartą. Savo mergiškas svajones ji jau seniai palaidojo kartu su aštuonianyčiais raštais niekada nebeatidaromoje languotoje kraičių skrynioje.

Bet Nocento apsilankymas pas Emiliutę staiga pažadino neliestos moteriškės neramų jausmą.

O jeigu?..

Ir viskas Liepienės troboje nejučiomis ima keistis.

Pirmiausia susitvarko trobos vidus. Tartum atsimerkia visi šiukšlini kampai, kuriuos Marcelija išvalydavo tik didžiosiom šventėm. Dingsta pageltę, mėnesiais neskalbti užtiesalai ir rankšluosčiai: juos pakeičia Marcelijos kratiniai, kvepią naftalinu ir senmergės ašaromis. Kažkieno gera ranka baltai pertiesia Nocento lovą, į čiužinį prikemša naujų šiaudų. Kambarį išmargina dešimtys įvairiaspalvių rankdarbių. Per kiemą nusidriekia geltono smėlio takeliai, o Nocento palangėj, kur daugelį metų styrojo pliki stagarai ir šiukšlės, atsiranda naujos, žeme kvepiančios klombos, apsmaigstytos lenktomis, baltai nuskustomis karklo šakelėmis.

Visa ši permaina vykdoma pačiai senei vadovaujant ir daroma ne staiga, ne per dvi tris dienas, o pamažu, atsargiai, kantriai, paslepiant savo pėdsakus, kaip kad statomos žabangos žvėriui pagauti.

Vakarais Marcelija anksčiau grįžta iš darbo, ilgai prausiasi, šukuojasi, kantriai derina jau užmirštus rūbus.

Prasideda bendra vakarienė: pradžioje tik retkarčiais, vėliau dažniau, kol tampa įprastu dalyku.

Sekmadienį — bendri pietūs, o prie jų— buteliukas. Ne. Nocentas ne girtuoklis. Jis svaigalų nekenčia. Tačiau net pati blaivybė nusisuks nuo to, kuris paniekins tyrą šeimininkų pagarbą. Koks gi iš jo bus žmogus, jei pamins mandagumą ir nepalinkės sveikatos tiems, kurie juo rūpinasi, laiko jį savu?

Užtat ir stuksi lieknakojės taurelės.

— Ramu pas mus... — sunkiuoju kūju ploja taikinį laiminga Liepienė. — Kitur, žiūrėk, rietenos, barniai... Vis kažko nepasidalina, nepasitiešija... Mes, ačiū ponui Dievui, visko pertekę: ir trobos, ir gyvuliai...

— Taigi, — tarsi lengvuoju kūju stuksi Marcelija, žiūrėdama į motiną. — Pasižiūrėk, mamut, kad ir pas Emiliutę: žmonių daug, visi jau suaugę, ir kiekvienas į savo pusę traukia. Užeini kartais, — kad ima bartis, draskytis, net pačiai gėda, ir tik skubi greičiau į lauką išsmukti.

Lyg ir ne Nocentui šie žodžiai skirti, bet jie įstringa jo galvoje. Tik keista, kad jokių barnių jis ten nėra girdėjęs. Gal jo, svetimo, privengia? Kaimynai, draugėj nuo amžių gyvenę, juk geriau kits kitą pažįsta.

Po šių Marcelijos žodžių dar ryškiau ir reikšmingiau suskamba plonos, gėlelėmis išraižytos taurelės.

Marcelijos veidai raudonuoja, akį - kenkėją pusėtinai pridengia ant įkaitintos vinies užsuktų plaukų aptriušusi, proretė garbanėlė.

Kodėl, pirmą kartą sutikęs, žmogaus išvaizdą teisingai įvertini, o kuo dažniau susieini, tuo greičiau nyksta iš tavo akių pirmąkart pastebėtieji trūkumai?

Bet ar ne per griežti būtume, visada vertindami žmogų pagal pirmąjį įspūdį?

Tur būt, taip reikia.

❋

Astrauskai gyvena medaus mėnesį.

Skurdokas, beje, šis mėnuo: Nocentas ir Marcelija —nebe tie jaunikliai karvelėliai, kurie saulėkaitoj glamonėjasi, viens kitą šnekina, viens kito plunksneles suglosto. Neberūpi Nocentui nei mėnesienos naktys, nei sekmadieniško popiečio saulutė, nei Marcelijos darželis palangėj. Iš lauko jis grįžta pavargęs, dulkinas, dvokiąs alyvos ir benzino mišiniu. Jis skuba apsiprausti, stipriai užkąsti ir pailsėti.

Ir ko daugiau bereikia, kai gyvenimas, lyg pašiurusi senio čiuprа kirpėjo rankose, staiga reikiamai susiklosto?

Tik Marcelija kartu su mergautiniais rūbais traukia ir mergiškas išdaigas: papeša vyrelį už pažastų, kai jis vakarais įmerkia galvą į didžiulį bliūdą, šnekina jį kieme ir kambary, rytais paslepia jo odinę striukę, žadėdama atiduoti tik tada, kai jis ją pabučiuosiąs, o sutemus ilgai pešioja jo šiurkščius ūsus neduodama užmigti.

Ir paibeliai žino, iš kur tokiuose metuose tiek išdaigų, tiek džiaugsmo: sakytum, Marcelija nori atsigriebti už bergždžiai praleistą krūvą metų, už mergiškos nevilties ašarų upelius.

Nepyksta jos kirkinamas Nocentas: jis laimingas, atplaukęs į ramų, išsvajotąjį uostą. Tiesa, neprisideda jis prie žmonos išdaigų, nesivaiko jos už padalkų ir nekrykštauja po kiemą, nors už ją gerą gabalą jaunesnis: skiriasi, matyt, vyriškas amžius nuo moteriško.

(Bus daugiau)

PAVOJUS!

Sakoma, kad Dievas yra pasakęs pirmajai žmonių porai: „Veiskitės, dauginkitės ir pripildykite visą žemę". Bet labai gaila, kad Jis nepasakė, ką reikės daryti, kai žemė jau bus ne tik pripildyta, bet ir **perpildyta!** Matyt, Jis paliko patiems žmonėms susitvarkyti.

Visais laikais žmonės turėjo asmeninių, šeimyninių, parapijinių ir net pasaulinių rūpesčių ir neišspręstų klausimų. Žmonės bijojo ir bijo pačių ar gamtos pridaromųjų baisių nelaimių: karų, revoliucijų, audrų, potvynių, ligų, žemės drebėjimų. Neveltui ir giesmėj šaukiam: „Nuo maro, bado, ugnies ir karo gelbėk mus, Viešpatie!" Minėtųjų nelaimių baimė nukreipia žmonių dėmesį nuo didžiausios grėsmės žmonijai: žmonių pertekliaus!

RAŠO

K. VALTERIS

Žmonių skaičius pasaulyje auga labai sparčiai. Jei tokia skuba žmonių skaičius daugės ir toliau, tai po 1000 metų žemės paviršiuj žmogui nebus vietos ne tik gulėti, bet ir stovėti!

Krikščioniškosios eros pradžioj buvo tik apie 300 milijonų žmonių pasaulyje. Apie 1700 metus tebuvo tik apie 500 milijonų, o dabar jau yra daugiau kaip 2.500 milijonų! Vadinas, per paskutiniuosius 200 metų žmonių skaičius papenkiagubėjo! Tokio spartaus žmonių gausėjimo paskutiniaisiais šimtmečiais buvo trys priežastys:

1) Naujojo Pasaulio (Amerikos, Australijos, Naujosios Zelandijos) atradimas, europiečių veržimasis į tuos žemynus ir ten spartus veisimasis.

2) Mokslo pažanga, įgalinusi pagaminti daugiau maisto ir kitų reikmenų; tai ypač buvo svarbu tirštai apgyventai Europai.

3) Medicinos mokslo pažanga, sustabdžiusi maro, choleros, raupų, dizenterijos ir kitų limpamų ligų siautėjimą.

Dabar kas 24 valandos mūsų žemelė pra turtėja šimtu tūkstančių žmonių! Vadinas, po trejų metų bus daugiau kaip šimtas milijonų žmonių daugiau negu dabar, o dvide šimtojo amžiaus pabaigoj žemės paviršiuj judės apie 5000 milijonų žmonių, t.y. dvigubai daugiau negu dabar!

Kaip atitolinti žmonių pertekliaus grėsmę?

Ar žmonių perteklius bus tvarkomas senamadišku būdu, t.y. skerdynėmis — karu, maru, badu, ar tam surasim švelnesnes, malonesnes priemones?

Iš patirties žinome, kad karai (senamadiški ar moderniški, ilgi ar trumpi) praeity nesulaikė žmonių gausėjimo. Net ir šešis metus trukusio paskutiniojo karo metu iššudyta tik vienerių metų žmonių prieauglis! Atominis karas, aišku, būtų veiksmingesnis... Bet jei žūtų net pusė visos žemės gyventojų, tai po 50 metų gal reikėtų pakartoti šią „operaciją". Tikėkim, kad protą turįs padaras — žmogus nebandys spręsti žmonių pertekliaus klausimo „atominiu" būdu...

Yra svajotojų, tikinčių, kad mūsų žemelės žmonių pertekliaus klausimą išspręs tarplanetinis susisiekimas. Bet tai sunkiai įgyvendinama svajonė. Ar rasime planetą, kurioj žmonės galės gyventi? Jei rasim, tai ar atsiras kas parą po šimtą tūkstančių savanorių emigrantų, pasiruošusių skristi į tą planetą? Žinoma, jei mūsų žemę užvaldys bolševizmas ar hitlerizmas, tai šį klausimą lengvai sutvarkys deportacijomis ar masinėmis skerdynėmis.

Galimas dalykas, kad pati gamta pasirūpins susitvarkyti su žmonių perteklium, kaip tai buvo praeity: gal bus „pasaulinis tvanas" ar plataus masto žemės drebėjimai; gal mūsų žemę nusiaubs kokia liga, prieš kurią medikai nespės surasti apsigynimo priemonių ir 80-90 proc. visų žmonių nukeliaus į „anapus".

Bet neprotinga būtų pasitikėti likimu ir nepanaudoti proto ir technikos gresiančiam žmonijos pertekliui išvengti ar nors jam atitolinti. Jau nuo senų laikų žmonės bandė vienu ar kitu būdu tvarkyti šeimos prieauglį, bet tik pastaraisiais metais imta plačiai ir viešai kalbėti apie gimdymo kontrolę, t.y. būdus ir priemones neštumui išvengti. Gimdymo kontrolės mintis ir praktika vis labiau prigyja civilizuotuose ir kultūringuose kraštuose, bet kol ji bus praktikuojama primityviuose kraštuose, tai dar praeis ne mažiau kaip 50 metų. Suprantama, kad gimdymo kontrolės priemonės turi būti paprastos, pigios, visiems prieinamos, patikimos, estetiškos. Kol kas visas šias sąlygas atitinkančių priemonių dar neturime, bet tai netolimos ateities dalykas. Šiam svarbiam ir gyvybiniam reikalui visos valstybės turėtų skirti daug pinigų ir paskatinti mokslininkus skirti savo protus ir jėgas. Suradus aukščiau išvardytąsias sąlygas atitinkančias gimdymo kontrolės priemones — jas reikėtų taikyti visuotinai, t.y. visame žemės paviršiuje. Bet prieš tai dar reikėtų ilgamečių bandymų įsitikinti, kad tos priemonės nepaliks neigiamų pėdsakų tėvams, o ypač vaikams, kurie gims iš tėvų, ilgesnį laiką naudojusių tas priemones.

Dar vienas klausimas: ar visi kraštai prims gimdymo kontrolę valstybiniu mastu? Jei, sakysim, Vakarai patogiai susitvarkys su gyventojų prieaugliu, o Rytai atsisakys normuoti savo gimimų skaičių, tai Vakarai pasmerks save mirčiai. Aišku, vakariečiai kurį laiką pagyventų patogiai, prabangiai ir greit išleptų, o rytiečiai skurstų, užsigrūdintų kovoj už būvį, būtų karingi ir lengvai sunaikintų vakariečius.

Bet jei visos politinės ir techninės kliūtys ir būtų nugalėtos, tai dar būtų „dvasinės" kliūtys. Mat, kai kurių religijų vadai turi keistas pažiūras į gimdymo kontrolę: jie įtikinėja savo sekėjus, kad gimdymo kontrolė yra nuodėmingas veiksmas... Taip pat kai kuriuose kraštuose vyrauja įsitikinimas, kad vyras gali įrodyti savo vyriškumą tik turėdamas daug vaikų!.. Aišku, tai nesąmonė: vaikų skaičius įrodo tik vyro vaisingumą, bet ne vyriškumą. (Šis prietaras man primena Lietuvoj vyravusį įsitikinimą piemenų tarpe, kad rūkymas ir girtuokliavimas yra vyriškumo pažymiai...). Yra ir individualinis „patraukimas" turėti daug vaikų. Įdomiausia, kad toks daugiavaikiškumas yra paveldimas, t. y. daugiavaikių tėvų vaikai irgi nori (bet gal ne visada gali!) turėti daug vaikų. Gimdymo kontrolė varžytų tokių žmonių asmens laisvę turėti tiek vaikų, kiek jie nori.

Maisto ir kitokių reikmenų klausimas

Jei po 40 metų žemės paviršiuj bus 5000 milijonų žmonių, tai jau pats laikas dabar galvoti ir planuoti, kaip juos išmaitinti.

Žemdirbystės ekspertai tiki, kad galima pagaminti dvigubai daugiau maisto, bet tam reikia sutelkti daug pinigų ir darbo, paverčiant dykumas, džiungles ir pelkes dirbama, derlinga žeme. Bet... apie pusę žmonijos ir dabar gyvena pusbadžiu. Vadinas, dar daug reikia padirbėti, kad dabarties žmonija sočiai ir sveikai pavalgytų.

Bet ne vien maistas svarbu. Šiais laikais mums reikia: metalų, anglies, pastogės ir... vandens. Jei šių dalykų pristigtume, tai būtų riesta. Kaip ilgai dar kasim ir semsim visas šias gėrybes iš Žemės maitintojos? Geležies ir aluminijaus gal ir nepristigsim. Anglies ir alyvos ištekliai yra riboti, bet mokėjimas pažaboti atominę energiją galės užpildyti šią spragą. Be vario iš bėdos bus galima išsiversti, pakeičiant jį aluminijum. Bet, nors ir keista, vandens trūkumo grėsmė yra tikrai rimta. Net ir Britų salos, apsuptos vandenynų, didmiesčiai jau ima „trokšti" ir didėjantis vandens pareikalavimas teikia daug rūpesčių miestų administratoriams. Juo civilizuotesni, kultūringesni žmonės, juo jie daugiau sunaudoja vandens. Su civilizacija kartu auga pramonė (ir atvirkščiai), ir pramonėj sunaudojama labai daug vandens, o vandens tiekimas atsilieka. Ir taip palengva auga vandens trūkumo grėsmė.

Turint galvoj spartų žemiškų gėrybių mažėjimą, atsiranda žmonių, raginančių sulaikyti pramonės plitimą, o kreipti daugiau dėmesio į žemdirbystę.

Žmonių skaičiaus augimas, šviesiojo kilimas ir galimas visokių reikmenų trūkumas, be abejonės, atsilieps į socialinę ir politinę santvarką. Švietimui kylant, žmonėse breš žmogiškosios vertės supratimas, bu jos laisvės jausmas, o tuo pačiu turės nykti luomų, klasių ir net pažiūrų skirtumai. Tik išmokslintam ir protaujančiam žmogui bus aišku, kad neturėtų būti skurdo šalia prabangos ir kad visi norį ir pajėgūs siekti aukštojo mokslo turėtų galimybes pasiekti jį. Nemokša ir išmokslintasis gyvena skirtinguose pasauliuose ir negali vienas kito suprasti. O kur nėra abipusio supratimo, ten negali būti ir darnaus sugyvenimo. Tikėkimės, kad netolimoj ateity žmonės nebe tilps siauruose luomų ir partijų narveliuose. Nykstant luomų, išsimokslinimo ir partijų skirtumams, žmonija vis labiau artės į tikrąjį komunizmą, kokį jį suprato ir praktikavo pirmieji krikščionys. Nebus prabangos, bet nebus ir skurdo, bet tikiu, kad žmonės jausis saugesni ir laimingesni.

KAS STATYS KĖDAINIŲ CHEMIJOS KOMBINATĄ?

Ties Kėdainiais, Slikių geležinkelio stoties rajone ,pradėta statyti nauja chemijos gaminių įmonė, kuri numatoma baigti ateinančiais metais. Ši statyba yra paskelbta „respublikos komjaunuoliška statyba". Tai reiškia, kad komjaunimo organizacija telks vadinamuosius savanorius ir siųs dirbti prie tos statybos.

Įsidėmėtina, kad statyba vadinama „respublikos", o ne visasąjungine komjaunuoliška statyba. Tai gali būti reikšminga, nes tai gali būti ženklas, kad jaunimas į šį darbą bus telkiamas tik iš pačios Lietuvos, o ne iš kitur. Tarp atvykusių čia dirbti minimi net ir tokie, kurie yra buvę komjaunimo organizacijos išsiųsti dirbti į Karagandą arba Donbasą. Jie sakosi atvykę čia dirbti, kai sužinoję, kad šiam darbui telkiami darbininkai. Lapkričio mėnesį čia dirbs dar tik apie pora šimtų jaunuolių, „atvykusių pagal komjaunimo kelialapius" (tai yra, komandiruotų per tą organizaciją). Vėliau, sako, būsią atsiųsta jaunuolių „iš visų Lietuvos kampelių". Šiuo atveju, bent tuo tarpu, dar nežada siųsti iš „broliškų respublikų". (LNA)

Spauda turėtų būti žmonių balsas, o ne partijos. **James Ellis**

MAURETANIJA

Afrikos dykumoje sudaryta nauja laisva ir nepriklausoma valstybė, kuri iki šiol net savo sostinės miesto neturėjo

(E) Naktį į lapkričio 28 d. Šiaurės Vakarų Afrikos kraštas Mauretanija įgavo laisvos ir nepriklausomos valstybės teises. Tai viena iš keliolikos kolonijų, kurias Prancūzija per palyginti trumpą laiką padarė nepriklausomas.

Mauretanija turi ploto 1,2 mil. kv. km, tad yra maždaug dvidešimt kartų didesnė, negu Lietuva. Bet gyventojų teturi tik apie ketvirtadalį to, ką turi šiuo metu Lietuva. Viso Mauretanijoje apie 660.000 gyventojų, iš kurių Pietų Mauretanijoje esą 100.000 negrų, vargingai besiverčiančių žemės ūkiu ir kitais primityviais darbais. Apie 500.000 gyventojų sudaro klajokliai maurai, arabų ir berberų mišinys. Šie save laiko arčiau baltaodžių, negu negrų, nors amžių bėgyje į juos įsiliejo nemaža ir „juodo" kraujo. Maurai klajokliai kalba arabų kalba. Jie savo klajoklišką, pusiau kariškai tvarkomą gyvenimą laiko garbingesniu, negu juodukų žemdirbių buitį. Maurai juodukus kai kur laiko pusiau vergais, net esą dar užkampių, kur vergais juodukais prekiaujama.

Kraštas neturi nei kelių, nei geležinkelių. Neturėjo net savos sostinės. Tik dabar ji greitomis statoma, viduryje dykumos. Bet kraštas už tai turi milžiniškus geležies ir kitokios rūdos sluoksnius. Nenuostabu, kad Mauretanija sukėlė kai kieno susidomėjimą. Tuo tarpu, kaĭ kitas Afrikos šalis paskelbus nepriklausomas visoje Afrikoje buvo reiškiamas visuotinis džiaugsmas, Mauretanijos atveju nėra taip. Pirmiausia Marokas, kuris net neturi bendrų sienų su Mauretanija, ėmė protestuoti, kad Prancūzija nori duoti kraštui nepriklausomybę. Girdi, Mauretanija kažkokioje žiloje senovėje turėjusi ryšių su Maroku. Tikrovėje visus vilioja Mauretanijos žemės turtai, šiandien dar didžiumoje pridengti dykumų. Marokas reikalą perdavė net Jungtinėms Tautoms, bet pralaimėjo — dauguma valstybių pasisakė už Mauretanijos nepriklausomybę.

Mauretanijos klajokliai gali džiaugtis, kad gavo savo dykumos kraštui laisvę ir nepriklausomybę. Į jų nepriklausomybės šventę buvo atvykusios delegacijos iš daugiau kaip 30 kraštų. Gal vienas kitas iš jų ta proga pagalvojo, kaip keistai šių dienų pasaulis sutvarkytas, kad klajokliai gauna valstybinę nepriklausomybę, o kultūringos ir civilizuotos tautos vis dar tebelaikomos „vyresniojo brolio", Sovietų Sąjungos, vergijoje.

SNIEČKUS BARA NET PAVYZDINGIAUSIAS ĮMONES

(E) Ne apie mažutes, atsilikusias dirbtuvėles čia eina kalba, bet apie pačias stambiausias, pavyzdingiausias. Lkp ck pirmas sekretorius net spalio revoliucijos šventės proga pasakytoje prakalboje negalėjo apeiti tuos trūkumus, kurie įsigalėję kai kuriose „pavyzdingose" įmonėse. Štai ką pasakė Sniečkus pažodžiui:

„Vienas iš svarbių pramonės įmonių darbo trūkumų yra žemos kokybės produkcijos išleidimas. Rimtos pretenzijos, pavyzdžiui, keliamos avalynei, kuri gaminama Vilniaus Eidukevičiaus vardo kombinate ir Šiaulių „Elnio" kombinate, o taip pat Klaipėdos „Gulbės" fabriko medvilnės audiniams, Alytaus siuvėjų gaminiams. Esama taip pat faktų, kurie daro gėdą ir Kauno įmonių gamybinei markei. Antai per devynis šių metų mėnesius „Raudonojo spalio" fabrikui buvo grąžinta išbrokuotos avalynės 500.000 rublių sumai. Panaši padėtis yra „Spalio" siuvimo fabrike".

Pažymėtina, kad tai vis įmonės, kuriomis sovietinė propaganda per visus metus visaip giriasi. Tik retkarčiais komunistiniai vadai pripažįsta, kad jų giriami fabrikai išleidžia —broką. Sovietiniams vadams tai yra tuo labiau nemalonu, kad skundai dėl išbrokuotų prekių ateina ir iš „broliškų" respublikų. Apie „pavyzdingą" turbinų gamyklą „Pergalę" Sniečkus susikrimtęs pareiškė: „Mes dažnai iš kitur gaunam telegramas, kuriose skundžiamasi, kad „Pergalės" gamykla išleidžia turbinas su stambiais defektais". Sniečkui tenka prieš „vyresnįjį brolį" rausti. (Kad nebūtume klaidingai suprasti: užsienio lietuviai nesidžiaugia, kad okupuotoje Lietuvoje fabrikai išleidžia daug broko. Bet Sniečkaus kaltinimai įmonėms ir jų darbuotojams tik iš dalies gali būti pagrįsti. Tikroji broko ir iš viso gamybos negerovių priežastis yra sovietinė ūkinė sistema, komunistinė santvarka. Šitai, žinoma, Sniečkus negali drįsti pripažinti. E.)

Ten, kur Nemunas banguoja

(Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų)

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

— — —

KUR NUEIS JERONIMAS ORINTAS?

— Tėvas kolūkyje kaip svečias jaučiasi. Tik ir žiūri, kaip simuliuoti, ką nors nusukti, apmauti. Motina irgi tokia, — kalba apie juos žmonės. — Išmestų iš kolūkio, ale vaikiščių gaila. Kur su mažais dings?

Jeronimo Orinto vasara prabėgo laisva ir nerūpestinga lyg vėjas. Vienur sodą iškrės, kitur išdykaudamas rugius arba kukurūzus išvolios. Tiktai keletą kartų „Klampupių" kolūkio brigadininkas Vytas Orintas bandė drumsti jo ramybę.

— Sarmatos turėk, Anele, — kalbėjo jis Orintienei, — rugiai byra, linus reikia rauti. Ana, kitos moterys irgi su vaikais, bet suranda valandėlę laiko. Tavo Jeronimas padabos namus. Jeigu tu negali, tai vaikiščią nors atsiųsk.

— Visai ir nečiulbėk, brigadyriau, —kirtosi Orintienė. — Dėl mano Jeronimo ne tavo reikalas...

Ir brigadininkas išeidavo nieko nepešęs. Matyt, įpykęs valdybai paskundė. Kartą Orintų trobos slenkstį peržengė pats pirmininkas V. Bleifartas. Suraukęs kaktą apžvelgė prijauktą, nešluotą gryčią, apskretusį stalą.

Užvirė pirmininkui širdis. Kas tai per žmonės? Daryk tu jiems gera, iš širdies padėk, o jie — šaiposi, jokios pareigos kolektyvui nejaučia. Kolūkis atjautė sunkią Orintų šeimos padėtį — įleido gyventi į visuomeninį namą, kaip kolūkiečiams davė 60 arų sodybinį sklypą. Šiemet pavasarį pasiskundė: „Neturime bulvių sėklai". Žmonės, kas kiek galėdami, suaukojo.

Niekas neprikaišiojo, kad Orintienė pernai nė vieno darbadienio neišdirbo. Gal šie met, galvojo, susipras, sąžinė prabus. Deja, nuoširdi žmonių parama nepaveikė Orintų šeimos. Jonas Orintas kolūkyje nuo metų pradžios dirba krovėju prie transporto. Už dirbti gali neblogai. Bet dažnai jis neatvyksta į darbą. Nenuostabu, kad šiemet tik 80 darbadienių turi išdirbęs. Tėvų pėdomis pradeda sekti ir vyriausias sūnus Jeronimas.

...Visai neseniai visus kolūkiečius aplėkė nauja žinia... Bagotosios girininkijos darbuotojai talkininkavo prie kūlimo. Vienas iš jų, Poderis, atvažiavo su dviračiu. Baigęs darbą, apsidairė — dingo dviratis.

— Kurgi daugiau ieškoti, tik pas Orintus, — patarė kolūkiečiai.

Poderis ir Raulinaitis pagaliau užtiko Jeronimą miške ardantį pavogtą dviratį. Jis norėjęs įsigyti naujų dalių savo dviračiui...

Kas dėl to kaltas, kad Orintų šeima Kazlų Rūdos rajono „Klampupių" kolūkyje įsigijo blogą vardą? Visų pirma ji pati, atmetusi tarybiniam piliečiui būtiną poreikį — dorą, sąžiningą darbą, kuris tik vienas suteikia žmogui orumą ir pagarbą.

Susitvarkykite, Orintai. Jeigu ne dėl savęs, tai apie vaiką pagalvokite. Juk jūs jį žlugdote.

A. Vilkys

Kazlų Rūda.

(Iš „Tiesos", 1960.X.14)

Apvogimas iš pagrindų

Detroite, Amerikoje, privatus seklys James Kimble apsiskundė, kad vagis įsilaužė į jo automobilį ir pavogė jo kuprinę su padidinamuoju stiklu, pirštų atspaudams tyrinėti įrankius, jo išeitųjų mokslų dokumentus ir seklio ženklą.

Paukščių gaudytojas

Našvilėje, Amerikoje, policija sugavo tūlą Tomą Parkelį, įsilipusį aukštai į medį ir žiūrintį pro ligoninės slaugių langą. Nukrapštytas jis pasiaiškino:

— Aš ieškojau paukščių lizdų.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, HACKNEY RD., LONDON, E.2.

TEL. SHO 8734.

ŠVENČIŲ PROGA PAPIGINTOM KAINOM ANGLIJOS LIETUVIAMS

SIŪLO:

Geriausia italų Salami, 1 sv.	12/-	Krakowska dešra, 1 sv.	5/6
Vengriška Salami, 1 sv.	10/-	Dešra virimui, 1 sv.	3/6
Vokiška kieta Salami, 1 sv.	8/-	Džiovinti baravykai, 1 oz.	2/3
Vokiška minkšta Salami	8/-	Aguonos, 1 sv.	3/-
Belgiška Salami, 1 sv.	9/-	Agurkų dėžė	2/6
Sausa lenkų dešra, 1 sv.	6/6	Kopūstų dėžė	2/3
Kabanos, 1 sv.	7/-	Rūkyti lašiniai, 1 sv.	4/-
Medžioklinė dešra, 1 sv.	6/6	Rūkyta ir virta šoninė, 1 sv.	4/6
Kumpinė dešra, 1 sv.	6/-	Įvairūs kontinentaliniai šokoladai.	

Kiekvieno 2 svarų užsakymo persiuntimo išlaidas apmokame mes.

LIETUVIŲ PERIODIKA 1961 METAMS

Senuosius ir naujuosius lietuviškos periodikos prenumeratorius prašome užsisakyti laikraščius ir žurnalus 1961 metams.

Europos Lietuvis — D. Britanijos lietuvių savaitraštis. Metams — £2.0.0
Draugas — dienraštis. Metams — £4.12.0
Dirva — trys kartai savaitėje. Gausiai iliustruotas. Metams — £3.10.0
Nepriklausoma Lietuva — Kanados lietuvių savaitraštis. Metams — £2.3.0
Darbininkas — du kartu savaitėje, išeinąs Amerikoje. Metams — £2.6.6

Žurnalai

Aidai. Metams — £2.3.0
Lietuvių Dienos — iliustruotas mėn. žurnalas. Metams — £1.18.6
Margutis — iliustr. žurn. Metams — £1.9.4
Moteris — iliustruotas moterų žurnalas. Išeina kas 3 mėn. Metams — £0.14.0
Karys — iliustruotas karių žurnalas. Metams — £2.3.0
Laiškai lietuviams. Išeina kas mėnesį. Metams — £1.0.0
Ateitis. Metams — £1.9.4
Kristaus Karaliaus Laivas. Metams — £1.9.4
Žvaigždė. Metams — £0.18.6
Eglutė — iliustruotas vaikams žurnalas. Metams — £1.8.0

Naujai pasirodžiusios knygos

B. Raila — Tamsiausia prieš audrą — straipsniai lietuvių politikos, visuomenės, idėjų klausimais. 1946-1958 metais. 448 puslapiai. Kaina — 1.8.0.

Juozas Eretas — Stasys Šalkauskis — prof. S. Šalkauskio gyvenimas ir darbai. 278 psl. Kietais viršeliais. Kaina — 1.16.8.

V. Ramonas —Miglotas rytas. Apysakos. 166 psl. Kaina — 0.14.8.

Kun. K. Senkus — Garbė Dievui — Senos ir naujos giesmės su maldų priedu ir gaidomis. Kišeninio formato. Ypač dailiai įrišta, 350 psl., gerame popieriuje — 1.2.0.

Vysk. V. Brizgys — Negesinkite aukurų. 212 psl. Kaina — 1.2.0.

Kun. St. Yla — Ateitininkų vadovas — Kaina —1.16.8.

V. Bogutaitė — Veidrodis jūros dugne. Kaina — 0.14.8.

A. Maceina — Didžioji Padėjėja — 1.2.0.

Mikaldos Sabrijos karalienės pranašavimai. 40 psl. Kaina — 0.3.9.

Vaikams

Al. Gustaitis — Algis Trakys ir taksiukas Šleivys — Kova su gaidžiu. Iliustracijos V. Stasiūnaičio. Didelio formato. Ištraukos iš pirmojo lietuviško kartūninio filmo. 30 psl. Kaina — 0.14.8.

Anglų kalboje

St. Zobarskas — Brolių ieškotoja. Anglų kalbon išvertė ir savo lėšomis išleido Danguolė Sadūnaitė-Sealey. Iliustruotas viršelis. 80 psl. In Quest of Nine Brothers knygutė graži dovana angliškai kalbančiam jaunimui ir taip pat gera proga ją padovanoti savo kaimynų anglų vaikams. Knygutės kaina tik 5 šil.

Visais spaudos reikalais prašoma rašyti:

DAINORA,
49, Thornton Ave., London, W.4.

Europos Lietuvių Kronika

KALENDORIAUS SIUNTINĖJIMAS

Nidos Knygų Klubo ir „Europos Lietuvio“ sieninis kasdien nuplėšiamas kalendorius 1961 m. jau išsiuntinėtas į užsienius. Dabar, kiek jo gaunama iš rišyklos, dalimis siuntinėjama Anglijoje gyvenantiems lietuviams.

Kas dar norėtų užsakyti jį kaip dovaną kam nors, prašytumėm paskubėti, nes atsarga yra gana maža.

LONDONAS

DBLS CENTRO ŽINIOS

Šeštadienį, gruodžio 17 d., 4 val. p.p., Lietuvių Namuose Londone įvyks bendras DBLS Tarybos ir Valdybos posėdis, kuriame bus diskutuojami Lietuvių Sąjungos ir L. Namų Bendrovės reikalai. Ypatingas dėmesys bus kreipiamas į paskutiniojo DBLS Suvažiavimo pageidavimą paruošti Statuto projektą visų Anglijos lietuviškų organizacijų veiklai suderinti. Tikimasi, kad šis posėdis tokį projektą svarstys ir patieks įvyksiančiam Suvažiavimui tvirtinti. Kadangi ši problema yra labai sudėtinga, negalima tikėtis jos greito ir palankaus sprendimo, bet pirmieji žingsniai ta kryptimi turi būti svarstomi ir bandomi įgyvendinti.

* * *

Lietuvių Namų Bendrovės revizija jau artėja prie galo, ir tikimasi, kad posėdžio dalyviams bus pateikti provizoriniai duomenys.

* * *

Kaip jau paskutinėse Centro žiniose buvo paskelbta, DBLS finansiniai metai pasibaigs gruodžio 31 d., o metinė revizija numatoma sausio 7-8 d.d. Skyriai raginami kaip galima greičiau atsiskaityti iš nario mokesčio ir tvarkingai užbaigti DBLS finansinius metus.

* * *

Palyginus šių metų DBLS Centrinio Iždo pajamas su pereitų metų įnašais iš skyrių, galima pasidžiaugti, kad pajamos nėra sumažėjusios. Priimant dėmesin įvairias problemas, kurios šiais metais visu smarkumu buvo iškeltos, tenka padaryti išvadą, kad mūsų bendruomenė yra pajėgi pergyventi krizes ir toliau pasilikti solidari, tvirtai siekianti savo tikslų.

* * *

Lietuvių Namų Bendrovės Valdyba pakartotinai kviečia asmenis, suinteresuotus įsigyti L.N. B-vės akcijų, parašyti apie tai valdybai, pažymint, kokį skaičių akcijų norima įsigyti ir kokią kainą norima pasiūlyti. Besiruošiąs išvykti iš Anglijos LNB-vės akcininkas kreipėsi į B-vės valdybą, prašydamas surasti pirkėją. Tikimasi, kad atsiras tautiečių, norinčių padėti šiam akcininkui realizuoti akcijas.

Kaip jau anksčiau „E.L.“ buvo minėta, pačiai Bendrovei savo akcijas atpirkti neleidžia bendrovių įstatymas — Companies Act, 1948.

KAUKIŲ BALIUS

Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Londono Skyrius rengia gruodžio 31 d. Naujųjų Metų sutikimo proga

KAUKIŲ BALIŲ.

Premijos geriausioms kaukėms, bei kitos pramogos.

Lietuviška muzika linksmins atsilankiusius.

Pradžia 8 val. vak.

Laukiam gausaus atsilankymo!

Valdyba

LIETUVIŲ SPORTO IR SOC. KLUBO KALĖDINIS BALIUS

Klubo vadovybė rengia pirmąją Kalėdų dieną, gruodžio 25, 7.30 val., Klubo patalpose, 345A Victoria Park Road, E.9, **Kalėdinį Balių** (Christmas Party). Bus šokiai, geras orkestras, kaip tik tinkamas Kalėdų vakarui. Klubo vadovybė kviečia visus atsilankyti ir praleisti Kalėdų vakarą bendrame lietuviškame susibūrime.

Klubo Vadovybė

SKOLŲ ATMOKĖJIMAS

Sporto ir Socialinio Klubo Vadovybė atmokės dalį skolų gruodžio 18 dieną, tuojau po pamaldų, bažnyčios zakristijoje, šiems asmenims: Onai Liūdžiuvienei, P. Kevelaičiui, L. Šemetai, P. Bulaičiui, K. Švedienei, Š. Naginavičienei, V. Prančikienei, Miknienei, P. Kasperaičiui. Visi šie asmenys prašomi atvykti atsiimti savo dalį paskolos.

KALĖDŲ EGLUTĖ LONDONO VAIKAMS

Jau treti metai, kaip Londono lietuvių Šeštadieninės Mokyklos tėvų komitetas imasi iniciatyvos rengti Kalėdų eglutę Londono lietuvių vaikams. Komitetas vienas tai padaryti negali, tad, kaip ir praėjusiais metais, pakvietė visas Londone veikiančias organizacijas ateiti talkon ir surengti eglutę bendromis jėgomis. O Londono lietuvių kolonija yra gausi — čia yra apie 150 vaikų ligi 12 metų amžiaus. Jeigu jie visi atvyktų į eglutę, tai bent būrelis gražaus jaunimo! Be to, komitetas pageidautų, kad ir pavieniai asmenys prisidėtų ir visos Londone esančios lietuviškos firmos prisidėtų aukomis prie eglutės surengimo.

Eglutė bus 1961 metų sausio 7 d., 5 val. p.p. Lietuvių Sporto ir Soc. Klubo patalpose, 345A, Victoria Park Road, E.9.

Vaikus prašoma registruoti kaip galima greičiau, kad būtų rengėjams lengviau. Vėliau užregistruotieji gali nepatekti į Kalėdų senelio sąrašą, o tai vaikams sudarytų nemalonumų. Tėvai prašomi atlikti savo pareigą ir užregistruoti laiku.

SIŪLOMOS L. NAMŲ AKCIJOS

Dėl išvykimo iš Anglijos pageidaujama surasti pirkėją L.N. akcijoms.

Norintieji akcijų įsigyti, kviečiami rašyti Lietuvių Namų Bendrovės Valdybai, pažymint siūlomąją kainą ir norimąjį pirkti akcijų skaičių.

L.N.B-vės Valdyba

ABU JAUNIEJI VALTERIAI UNIVERSITETE

Abu Dr. K. Valterio sūnūs studijuoja universitete. Vyresnysis, Rimantas Valteris, Bristolio universitete studijuoja odontologija, o jaunesnysis, Ramūnas Valteris, Birminghamo universitete yra pasirinkęs studijoms cheminę inžineriją.

NOTTINGHAMAS

KALĖDŲ EGLUTĖ

Kalėdų Eglutę rengia Nottinghamo vaikučiams „Moterų Draugija“ Meadows Community Centre patalpose gruodžio 26 d., 3 val. p.p., tai yra antrą Kalėdų dieną.

Prašoma visų vaikų tėvus savo vaikučius laiku ir punktualiai pristatyti dalyvauti arbatėlėje ir prie eglutės. Paskirų kvietimų nebus.

Vaikučių Eglutei pasibaigus, toje pat salėje tą pačią dieną vakare, 6.30 val., rengiamas bendrai visiems Kalėdų proga pasilinksminimas ir šokiai.

Be to, veiks puikus baras, kuriame svečiai ir vietiniai bus aprūpinti šiltais ir šaltais užkandžiais ir loterija. Šokiams gros daugumai žinomoji K. Venskaus kapela.

Kviečiami atsilankyti seni ir jauni, iš toli ir iš arti.

Skyriaus Valdyba

CORBY

KALĖDŲ EGLUTĖ

DBLS Corby Skyrius gruodžio 25 d. St. John's Ambulance salėje, senajame Corby, ruošia savo mažiesiems Kalėdų eglutę.

Pradžia 4.30 val.

Programoje: Kalėdų senelis, bendra arbatėlė ir turtinga loterija.

Šokiams gros plokštelių muzika.

Kviečiami dalyvauti visi vietos lietuviai ir svečiai iš kaimyninių skyrių.

Skyriaus Valdyba

COVENTRY

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ COVENTRY

Lapkričio 26 d. įvykęs Kariuomenės šventės minėjimas yra vertas dėmesio. Coventry yra viena didesniųjų lietuvių kolonijų, bet šia proga susirinko lietuvių ne vien tik iš Coventry, bet ir iš tolimesnių apylinkių — Derby, Wolverhampton, Stoke-on-Trent, Nottingham ir kt. Visiems žinoma, bet sunkiai surandama Pilot Hotel salė sutalpino apie 150 svečių.

Oficialioji programa buvo trumpa. Minėjimą atidarė Coventry DBLS Skyriaus pirmininkas J. Dimša, progai pritaikytą paskaitėlę skaitė J. Zokas. Žodį taip pat tarė ir atsilankęs DBLS pirm. S. Nenortas.

Loterija ir šokiai, grojant tikrai smagiam orkestrui, sudarė linksmąją dalį. Ištroškusieji čia pat galėjo atsigaivinti.

Gražiai praėjęs vakaras ir nemažas atsilankiusių svečių skaičius rodo, kad panašios progos yra laukiamos ir mėgiamos. Kaip teko patirti, ne tik šventės dalyviai skirstėsi patenkinti, bet ir jos organizatoriai — DBLS Skyriaus valdyba (pirm. J. Dimša, ižd. Varnaitis, sekr. Lučinskas) — taip pat džiaugėsi tiek svečių skaičiumi, tiek rezultatais.

Linkėtina coventriečiams ir toliau tęsti šią gražią ir pasisekimą turinčią tradiciją.

Buvęs

MŪSŲ RĖMĖJAI

Už kalendorių po 4 šil. priedo atsiuntė J. Vasiliauskas, A. Pupelis, J. Valskis, prie „Europos Lietuvio“ dovanų 9 DM. S. Cibiras.

MANCHESTERIS

ŠVENTINIAI PARENGIMAI MANCHESTERIO LIETUVIŲ SOCIALINIAME KLUBE

Kūčios

Manchesterio Lietuvių Parapijos Bažnytinis Komitetas, Klubo talkininkaujamas, gruodžio 24 d. (šeštadienį), 6 val. vakare, rengia Kūčias, kuriose maloniai kviečia tautiečius kuo gausiau dalyvauti.

Pasiliksminimas

Kalėdų antrąją dieną (pirmadienį), 6 val. p.p., Klubas rengia Tradicinį Kalėdų Pasilinksminimą, kuriam gros lietuviška kapela.

Klubo narių visuotinis metinis susirinkimas

Kalėdų trečiąją dieną, gruodžio 27 d. (antradienį), 3 val. p.p., Manchesterio Lietuvių Socialinis Klubas šaukia savo narių Visuotinį Metinį Susirinkimą, kurio dienotvarkėje valdybos ir revizijos komisijos pranešimai ir naujų Klubo valdomųjų organų rinkimai. Kvorumui nesusirinkus, susirinkimas bus atidėtas vienai valandai ir po to pravestas nežiūrint susirinkusių narių skaičiaus.

Naujų Metų sutikimas

Lietuvių Veteranų Sąjungos „Ramovė“ Manchesterio Skyrius gruodžio 31 d. (šeštadienį) vakare rengia Naujų Metų Sutikimą. Šokiai, kuriems gros lietuviška kapela, prasidės 6 val. Baras veiks iki 12.15 val. Kadangi barui valandų pratęsimas buvo duotas su sąlyga, kad sutinkant N. Metus bus ne tik geriama, bet ir valgoma, todėl prašome gerbiamas mūsų ponias atsinešti su savimi užkandžių.

Kviečiami visi Manchesterio ir apylinkės tautiečiai atsilankyti į šį linksmą tradicinį parengimą.

Vaikų Eglutė

Manchesterio Lietuvių Kultūros Koordinacinis Komitetas, Klubo, Tėvų komiteto ir Sekmadieninės mokyklos talkininkaujamas, 1961 m. sausio 7 d. (šeštadienį) 5 val. vakare, rengia Vaikų Eglutę.

Programą išpildys Sekmadieninės mokyklos mokiniai. Kalėdų senelis eglutės metu apdovanos vaikučius dovanėlėmis.

Po eglutės vaikučiai bus pavaišinti arbatėle.

Kviečiami visi Manchesteryje ir apylinkėje gyvenantieji lietuviai-tėvai atsilankyti su vaikučiais.

VOKIETIJA

STASIO MOTŪZOS PARODA

(E) Lapkričio 20 d. Hedwigstift prieglaudoje įvyko lietuvio pensininko Stasio Motūzos meniškų drožinių paroda. Į ją atvyko iš arti ir toli didelis skaičius lietuvių ir vokiečių, kurie visi nepaprastai žavėjosi šio kuklaus ir nesigarsinančio lietuvio meniškais darbiniais. Buvo išstatyta apie 50 darbų — visi jie perdėm lietuviško apipavidalinimo: Laisvės statulos, vytis, lietuviškos koplytėlės ir pan. Įamžinti ir kai kurie žymūs tautos vyrai, kaip štai Jonas Basanavičius ir kt. Atvykusi dar tik prieš 4 mėnesius iš Lietuvos moteris, apžiūrėdama šiuos darbinius, susijaudino iki ašarų ir tik palinkėjo, kad būtų galima tokius kūrinius persiųsti ir į Lietuvą. Prie kai kurių darbinių yra lentelės su patriotiniais įrašais: „Nenustok tikėjęs Baltojo žirgo šalelės prisikėlimu ir dėl jos aukokis“. Atvykusiems vokiečiams buvo paaiškintos ne tik lietuvių liaudies tradicijos, bet suteikta žinių ir apskritai apie Lietuvą. Parodėlės metu buvo grojamos ir lietuviškos plokštelės. Parodėlė gražiai pasitarnavo lietuviškam reikalui. „Oldenburgische Volkszeitung“, „Nordwest-Zeitung“ ir kt. parodėlę aprašė labai palankiai, įsidėdami ir nuotraukas. Pasikalbėjimas su Motūzu buvo perduotas ir per vokiečių radiją.

PABALTIJO KRAŠTŲ ŽEMĖLAPIAI IŠ 400 METŲ

(E) Lapkričio 15-19 dienomis Stadėje, netoli Hamburgo, įvyko senų Pabaltijo kraštų žemėlapių iš 400 metų laikotarpio paroda. Tai buvo bendras O. Bongo ir Dr. P. Reklaičio parengimas ryšium su „Gesamtdeutsche Arbeitswoche“, kuri vyko tame miestelyje. Parodos žiūrėti atvyko šimtai lietuvių ir vokiečių. Ypač susidomėjimą kėlė senosios Lietuvos žemėlapiai. Vokiečiai lankytojai, pvz., mokytojai, stebėjosi senosios Lietuvos valstybės plačia apimtim ir apgailestavo, kad esą taip maža literatūros ir monografijų vokiečių kalba apie anuos Didžiosios Lietuvos laikus.

HAMBURGAS

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės šventės proga susirinko Hamburgo lietuviai pagerbti Lietuvos gynėjų į šv. Teresės bažnyčią, kur buvo atlaikytos šv. Mišios už mūsų karius, partizanus, savanorius kūrėjus ir visus, kurie padėjo savo gyvybę ant Tėvynės Aukuro.

Vėliau parapijos salėje buvo jaukus lietuviškas pobūdis, paįvairintas dipl. ekonm. Br. Juodvišio pritaikytų šventei sveikinimų ir kelionės įspūdžių po Čilę ir Argentiną, kur mielam tautiečiui teko praleisti ištisus trejus metus. Stud. L. Narkevičius paskaitė eilėraštį Kario motinai, o Izabelė Šeferytė nuotaikingai padeklamavo iš savo kūrybos.

Arbatele pavaišino mūsų mergaitės. Pyragu pasirūpino pats pirmininkas E. Čerkus. Muzikos reikalu daug sielojosi ir ją labai skoningai iš plokštelių parinko J. Klimaitis. Radijo aparatą ir puikų garsiakalbį nemokamai pastatė firma H. Basedow.

Vakaras praėjo gražioje ir jaukioje nuotaikoje. Sekantis didesnio pobūdžio lietuviškas susiėjimas numatomas Naujųjų Metų sutikimo proga.

Lietuvių vaikų kalėdinė Eglutė numatoma surengti Trijų Karalių šventėje, sausio 6 d. Haus der Begegnung patalpose, Hamburg 39, Agnes Str. 44.

Atėjo Balfo siunta (rūbai ir batai). Artimiausiu laiku bus paskirstymas ir atskiru raštu praneštas dalijimas.

Dalijimas paprastai vyksta šeštadienių popietėmis, Hamburg-Altona, Daimlerstr. 44.

A.A. Jonas-Juozas Šeferis palaidotas gruodžio 2 d. Hamburg-Ohlsdorf kapinėse.

Šv. Mikalojaus šventėje, kurią organizuoja Haus der Begegnung, Hamburg 39, Agnes Str. 44, gali dalyvauti ir mūsų lietuvių vaikai. Reikia užsiregistruoti pas Frau Dr. A.v. Raffay pažymėtu adresu arba pas kun. V. Šarką, J. Valaitį ar E. Čerkų.

Gera būtų, kad mūsų vaikai mokėtų vieną lietuvišką ir vieną vokišką eilėraštį.

Labai šaunios vestuvės. Leonas Narkevičius ir Rūta Klimkaitytė susilaukė savo vestuvių proga daug svekinimų ne tik iš Vokietijos, bet ir iš Romos, Prancūzijos, Šveicarijos, Amerikos ir kitų kraštų.

Vestuvių puotoje dalyvavo apie 60 asmenų. Jaunavedžius ypač pagerbė savo kūryba ir specialiomis eilėmis H. Ašmontaitė ir K. Šikšniūtė, R. Gahmann, J. Klibingaitis ir kiti.

PADĖKA

Įvairioms draugijoms, rengėjams, šeimininkėms ir visiems, kurie surengė man tokį puikų minėjimą, už sveikinimus ir gražias ir vertingas dovanas, nuoširdžiai dėkoju.

Už asmeniškai prisiųstus linkėjimus taip pat visiems tikras lietuviškas dėkui.

Joana Sarafinaitė

Kodėl lietuvių kariai tokie narsūs ir pajėgūs?

(ELI) Lapkričio 26 d. PLB Miuncheno apylinkės valdyba Ludwigsfeldo lietuvių kolonijoje, dalyvaujant keliasdešimčiai tautiečių, paminėjo Lietuvos Kariuomenės šventę. Minėjimą trumpu žodžiu atidarė Miuncheno apylinkės pirmininkas kun. J. Tautkevičius. Paskaitą, tema „Lietuvos kariuomenės savybės ir reikšmė lietuvių tautai“, skaitė V. Banaitis. Prelegentas pradžioje apibūdino karų prasmę, jų paskirtį ir priežastis, kurios karą iššaukia; kas sudaro kariuomenę, kokia jos sudėtis ir kokios yra priežastys jos pajėgumo. Lietuvių kariai priešų jau nuo seniausių laikų buvo laikomi labai gerais ir garbingais kariais. Tik dėl to vokiečiai ilgus laikus eilę savo kariuomenės dalinių vadindavo lietuviškais vardais, ir tokie pavadinimai išlaikyti net iki 1935 m. Lietuviai, kada būdavo įsitikinę karo reikalingumu, jo nevengdavo. Pirmasis įsakymas atkuriant Lietuvos kariuomenę kvietė savanorius su sava apranga, savais ginklais, savu maistu ir dar ne pažadant atlyginimo. Tai pasako, kad tik aukštos moralės ir gilaus patriotizmo vedami lietuviai šitokiomis sąlygomis stojo į karių eiles. Už tai suprantama, kad lietuviai pajėgė kovoti ir nugalėti tokią daugybę priešų. Tolimesnis Lietuvos kariuomenės pasiruošimas, priskaitant ir Šaulių Sąjungą, buvo labai tikslus ir geras. Kariuomenė buvo toji kalvė, kurioje sutirpo ir mažumų nelojalumas. Ji suteikė Lietuvai valstybingumo stuburkaulį. Buvo daug abejojančių, ar verta buvo kitados investuoti tokias dideles sumas kariuomenei. Į šį reikalą reikia žiūrėti šių laikų požiūriu. Lietuvos kariuomenės kariai (o per juos didžioji tautos dalis) buvo taip puikiai paruošti, kad juos galima pavadinti tiesiog individualiais kovotojais - rezistentais. Dėl to lietuviai taip staiga (karui prasidėjus) nusikratė 300.000 Sovietų kariuomenės, vienu metu ją visiškai suparaližuodami. Tai didelė dalimi Lietuvos Kariuomenės sąmoningo paruošimo būti individualiais kovotojais pasekmės! Sovietų okupacijos metu jau žuvo per 25.000 lietuvių partizanų. Tačiau ir šios aukos nebus veltui. Ateis laikas, kartą grius ir komunizmo galybė; sugrius prieš tiesą, nes tiesa yra laisvės pagrindas.

Po paskaitos tylos minute pagerbti visi žuvusieji ir žūstantieji už Lietuvos laisvę.

Minėjimas baigtas kukliu, bet nuoširdžiu visų dalyvių pobūviu prie bendro stalo. Minėjime dalyvavo ir naujai atvykusių iš Lietuvos.

PAIEŠKOJIMAI

JURGAITIS Stasys, Juliaus sūnus, gimęs 1916 m. Alytuje, ir BERŽAITIS Augustas, gimęs 1919 m., patys ar žinantieji apie juos, prašom rašyti „Europos Lietuvio“ Administracijai.

PAMALDOS

BRADFORD — gruodžio 18 ir 25 d., 12.30v.
SHEFFIELD — gruodžio 26 d., 3 val. p. p.

PRAŠOM ATSIIMTI LAIŠKUS

Lietuvių Namų Administracijoje (1, Ladbroke Gardens, London, W.11) yra 2 laiškai O. Vireikienei ir 1 Jonui E. Kalviui. Prašom atsiimti.

Klaida kartais yra taip arti tiesos, kad ji neatskiriamai susilieja su ja, kaip vaivorykštės spalvos viena su kita.

W.B. Clulow

TAURAS

(A. Briedis)

88, GOLDSMITH AVE.,
LONDON, W.3.

Tel. ACO 9471

Pats laikas, kas galvoja siųsti šventines ar žiemines dovanas savo artimiesiems, tai padaryti. Ta proga TAURAS siūlo jums ne mažą kiekį pigių medžiagų siuntinių. Siuntinys 16½ jardo vilnonių ar pusvilnonių medžiagų, su visais mokesčiais, kainuoja nuo 12.5.0 15.5.0. Tie siuntiniai verti kiekvieno peno, mokamo už juos.

Nupigintos kainos ir geroms tiek paltų, kostiumų bei suknelių medžiagoms. Afgaline, Gaberdine, Boston, Pinhead, Duoble plain, Barathea ir kitų rūšių medžiagos kainuoja su muitu nuo 19 šil. suknelėms, 25 šil. kostiumams. Ir paltams, kaip Melton, Velour, Kasmere ir Crombie nuo 1.1.9 iki 4.14.0.

Hohner akordeonai, pvz., VERDI III M —87.10.0. Rašomosios „Olympia“ mašinėlės SM/4 su lietuvišku alfabetu 37.0.0, plius muitas ir pasiuntimas.

Sumažintos kainos avalynei. Mažiau pasiturintiems duodama dar speciali nuolaida. Siunčiame išsimokėjimui. Jūsų pačių sudarytieji siuntiniai persiunčiami už 1.0.0.

Rašykite ir prašykite pavyzdžių ir kainoraščių. Greitas ir tikslus patarnavimas. Garantuotas pristatymas.

PRAŠOM SUSISIEKTI SU p. J. SIRUČIU,

gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7, tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartotų automobilių su garantija.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470

Redakcijos ir Administracijos adresas: **1, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.**

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams.

Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

1961 m.

SUTIKIMAS

Pradžia 8 val. vak.

LIETUVIŲ NAMUOSE LONDONE,
1, LADBROKE GARDENS, W.11.,
ŠEŠTADIENĮ, GRUODŽIO 31 D.

Įėjimas 5 šil., įskaitant šampano taurę.